

ΈΚΘΕΣΗ 2022

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΚΥΠΡΟΥ

Λευκωσία, Ιούλιος 2023

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Κύπρου και διεθνείς οικονομικές εξελίξεις	1
1.1.1	Επισκόπηση της οικονομίας της Κύπρου	1
1.1.2	Η δομή της οικονομίας.....	8
1.1.3	Βασικά οικονομικά μεγέθη	14
1.1.4.1	Εμπόριο αγαθών	14
1.1.4.2	Εμπόριο υπηρεσιών	22
1.1.5	Επενδύσεις	25
1.2	Οικονομικές προβλέψεις Κύπρου 2023.....	26
1.3	Οικονομικές σχέσεις Κύπρου	27
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδα – Κύπρου	28
2.1	Διμερές εμπόριο.....	28
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	28
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	34
2.2	Άμεσες επενδύσεις.....	36
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στην Κύπρο	36
2.2.2	Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Κύπρο	36
2.2.3	Πίνακας 22 : Επενδύσεις της Κύπρου στην Ελλάδα.....	36
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Κύπρου.....	36
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2022	37
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	38
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	38
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	38
3.3	Σημαντικές ελληνικές επενδύσεις στην Κύπρο.....	39
3.4	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	43
4	Παράρτημα	44
4.1	Χρήσιμες διευθύνσεις	44
4.2	Σημαντικές εφημερίδες & κλαδικά περιοδικά.....	47

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Κύπρου.....	13
Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Κύπρου	14
Πίνακας 2α: Εμπόριο αγαθών Κύπρου.....	15
Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Κύπρου	16
Πίνακας 3α: Επανεξαγωγές αγαθών Κύπρου.....	17
Πίνακας 3β: Εξαγωγές εγχώριων αγαθών Κύπρου	18
Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Κύπρου	19
Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών της Κύπρου & η θέση της Ελλάδας για 2022....	20
Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές της Κύπρου-η θέση της Ελλάδας για το 2021..	21
Πίνακας 7: Εισπράξεις Κύπρου	22
Πίνακας 8: Πληρωμές Κύπρου	23
Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Κύπρου & η θέση της Ελλάδας (2022).....	24
Πίνακας 10: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Κύπρου & η θέση της Ελλάδας (2022).....	25
Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Κύπρο	26
Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Κύπρου	28
Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Κύπρο – μεγάλες κατηγορίες.....	30
Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Κύπρο – κυριότερα προϊόντα	31
Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από την Κύπρο – μεγάλες κατηγορίες.....	32
Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Κύπρο – κυριότερα προϊόντα	33
Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών Ελλάδας - Κύπρου.....	34
Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Κύπρο	34
Πίνακας 19: Πληρωμές της Ελλάδας στην Κύπρο	35
Πίνακας 20: Τουριστικές αφίξεις από την Κύπρο στην Ελλάδα.....	36
Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Κύπρο	36
Πίνακας 22: Επενδύσεις της Κύπρου στην Ελλάδα.....	36
Πίνακας 23: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών.....	38
Πίνακας 24: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Κύπρο	38

1 Οικονομία Κύπρου και διεθνείς οικονομικές εξελίξεις

Το 2022 ξεκίνησε με θετικές προοπτικές για τη διεθνή οικονομία, καθώς αναμενόταν να συνεχιστεί η πορεία της ανάκαμψης, η οποία είχε ξεκινήσει ήδη από το 2021, μετά την ύφεση που προκάλεσε η πανδημία του κορονοϊού το 2020. Οι προσδοκίες, όμως, ανατράπηκαν με τη Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2021 και τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις που επέφερε στο κόστος ενέργειας και στο κόστος άλλων αγαθών, αλλά και η επιβολή οικονομικών κυρώσεων στη Ρωσία από την ΕΕ, τις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και άλλες χώρες. Ο πληθωρισμός που ήταν ήδη σε αυξημένα επίπεδα το τέλος του 2021, λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας στη διακίνηση αγαθών και πρώτων υλών αυξήθηκε σε ακόμα ψηλότερα επίπεδα, σε αντίθεση με τις προσδοκίες ότι, οι πληθωριστικές πιέσεις θα άρχιζαν να μειώνονται. Σε μια προσπάθεια συγκράτησης της απρόσμενης και υπέρμετρης αύξησης του πληθωρισμού, οι μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου, όπως η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, η Τράπεζα της Αγγλίας και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, πήραν αποφάσεις για αυξήσεις στα επιτόκια.

1.1.1 Επισκόπηση της οικονομίας της Κύπρου

Η οικονομία της Κύπρου το 2022 κατέγραψε θετικό ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του 6,0%. Συγκεκριμένα ο ρυθμός ανάπτυξης έφθασε το 5,7% σε πραγματικούς όρους σε σχέση με 2,7%, που ήταν η προηγούμενη πρόβλεψη, όπως αυτή περιλαμβανόταν στο Πρόγραμμα Σταθερότητας 2022-2025 (Απρίλιος 2022).

Το ποσοστό ανεργίας (15+), με βάση τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, κυμάνθηκε στο 7,0%, σε σύγκριση με 7,5% που κυμάνθηκε κατά το 2021.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, το ποσοστό Κινδύνου Φτώχειας ή Κοινωνικού Αποκλεισμού (δείκτης AROPE – πληθυσμός που ζούσε σε νοικοκυριά με διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας ή ζούσε σε νοικοκυριά με σοβαρή υλική και κοινωνική στέρηση ή ζούσε σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλό δείκτη έντασης εργασίας) μειώθηκε το 2021 στο 17,3%. Ο δείκτης παρουσίασε βελτίωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος, έτος κατά το οποίο ανήλθε στο 17,6%, συνεχίζοντας την πτωτική πορεία των τελευταίων χρόνων και παραμένει σημαντικά χαμηλότερος από τον μέσο όρο της ΕΕ 27, που το 2021 έφθανε το 21,7%. Οι δείκτες που αφορούν στην κατανομή του εθνικού εισοδήματος παρέμειναν περίπου στα ίδια επίπεδα σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2022, σημείωσε ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της τάξης του 8,3%, σε σύγκριση με πληθωρισμό 1,5% κατά την αντίστοιχη περίοδο το 2021. Από τον Ιανουάριο 2022 ο πληθωρισμός παρουσίασε σταθερή ανοδική πορεία από ποσοστό 5,4% σε 10,9% τον Ιούλιο 2022. Τον Αύγουστο του 2022 σημειώθηκε πτώση στο ποσοστό του πληθωρισμού, εντούτοις παρέμεινε σε ιδιαίτερα ψηλά επίπεδα και κυμάνθηκε στο 8,9%. Για ολόκληρο το 2022 ο πληθωρισμός κατεγράφη στο 7,7%.

Μεσοπρόθεσμα, η ανάπτυξη την περίοδο 2023-2025 θα υποστηριχθεί κυρίως από την εγχώρια αγορά και πιο συγκεκριμένα από την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου.

Θετικά στην ανάπτυξη, και ειδικά κατά τα έτη 2024-2025 αναμένεται να συνεισφέρει και το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο περιλαμβάνει σημαντικές κεφαλαιουχικές επενδύσεις. Περαιτέρω, οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να συμβάλουν θετικά στην ανάπτυξη την περίοδο αυτή.

Συγκεκριμένα, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας το 2023 αναμένεται στο 3,0% περίπου και τα έτη 2024-2025 αναμένεται να κυμανθεί κατά μέσο όρο γύρω στο 3,2% σε πραγματικούς όρους. Στην αγορά εργασίας το ποσοστό ανεργίας το 2023 μειώθηκε στο 6,4% του εργατικού δυναμικού, και ακολούθως, με την περαιτέρω βελτίωση της αγοράς εργασίας, αναμένεται να περιορισθεί στο 5,7% το 2024 και στη συνέχεια στο 5,0% το 2025. Ο πληθωρισμός το 2023 προβλέπεται να μειωθεί γύρω στο 3,0% και για το 2024-2025 αναμένεται να προσεγγίσει το 2,0% αντίστοιχα.

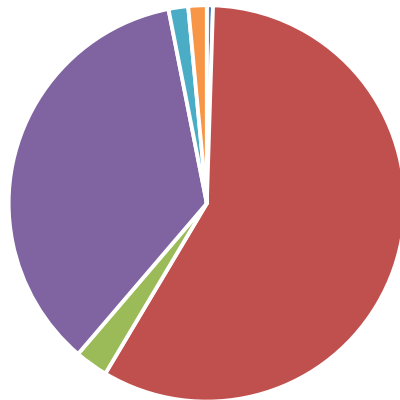
Είναι σημαντικό να αναφερθεί πάντως ότι οι μακροοικονομικές προβλέψεις για την κυπριακή οικονομία χαρακτηρίζονται από σημαντική αβεβαιότητα, η οποία προέρχεται από το εξωτερικό περιβάλλον, εν μέσω του συνεχιζόμενου πολέμου μεταξύ Ρωσίας-Ουκρανίας, των συνεχιζόμενων ψηλών τιμών της ενέργειας, του ψηλού πληθωρισμού και των επιτοκίων, τις δυσκολίες στην εφοδιαστική αλυσίδα και μια πιθανή ύφεση στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με τις αναθεωρημένες προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών για ολόκληρο το 2022 το δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης μετατράπηκε σε πλεονασματικό ύψους 308,3 εκ. Ευρώ σε σύγκριση με έλλειμμα 388,8 εκ. Ευρώ το 2021, ή πλεόνασμα 1,2% του ΑΕΠ σε σύγκριση με έλλειμμα 1,7% το 2021 ως ποσοστό του ΑΕΠ. Το δημοσιονομικό ισοζύγιο κατά το 2023 προβλέπεται να παρουσιάσει βελτίωση 0,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ και να ανέλθει σε πλεόνασμα 1,7% του ΑΕΠ. Για το 2024 προβλέπεται περαιτέρω βελτίωση στο δημοσιονομικό ισοζύγιο, το οποίο θα ανέλθει στο 2,3% του ΑΕΠ, ενώ για το 2025 προβλέπεται ότι το δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης θα παραμείνει στα επίπεδα του προηγούμενου χρόνου, δηλαδή πλεόνασμα 2,3% του ΑΕΠ.

Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε περαιτέρω στο 89,3% το 2022, σε σύγκριση με 103,6% το 2021, ενώ αναμένεται να συνεχίσει την πτωτική του πορεία και προβλέπεται να μειωθεί στο 83,3% του ΑΕΠ το 2023, στο 76,5% το 2024 και μέχρι το τέλος του 2025 να περιοριστεί στο 72,3% του ΑΕΠ.

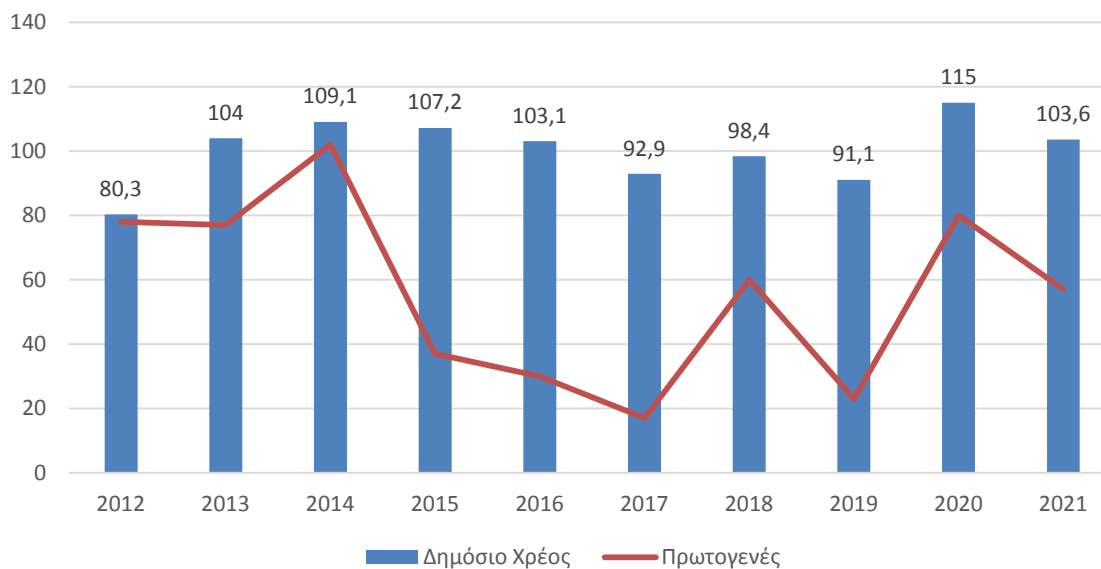
Οι χρηματοδοτικές ανάγκες κατά το 2022 καλύφθηκαν από τα υφιστάμενα ρευστά διαθέσιμα τα οποία με τη σειρά τους αναπληρώθηκαν εν μέρει μέσω της έκδοσης Ευρωπαϊκού Μεσοπρόθεσμου Ομολόγου ύψους 1 δισ. Ευρώ τον Ιανουάριο του 2022 με ονομαστικό επιτόκιο 0,95% και απόδοση επαναγοράς 0,994%. Συγκεκριμένα τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν, αφενός μεν για ενίσχυση των ρευστών διαθεσίμων της Κυπριακής Δημοκρατίας, λόγω της προγραμματισμένης αποπληρωμής ενός ομολόγου EMTN ύψους 1 δισ. Ευρώ τον Μάιο του 2022, αφετέρου δε για την κάλυψη των έκτακτων αναγκών, που προέκυψαν λόγω της Ρώσο – Ουκρανικής σύγκρουσης, της ανόδου των τιμών ενέργειας και αγαθών καθώς και του υψηλού πληθωρισμού, που δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο το οικονομικό κλίμα.

Δημόσιο χρέος κατά χρηματοδοτικό εργαλείο στο τέλος του 2022

■ Κρατικά Ομόλογα 0.5% ■ Ξένα Ομόλογα 58% ■ Εγχώρια Ομόλογα 2.7%
■ Κρατικά Δάνεια 35.6% ■ Λοιποί Τίτλοι 1.6% ■ Ιδιωτικά Δάνεια 1.5%

Δημόσιο Χρέος & Πρωτογενές Δημοσιονομικό Ισοζύγιο

Η δεύτερη μεγαλύτερη πηγή χρηματοδότησης για το 2022 ήταν η εκταμίευση ποσού ύψους 100 εκ. Ευρώ κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο του 2022 από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Επιπρόσθετα μέχρι το τέλος του 2022 αναμένεται να εκταμιευθεί ποσό ύψους 170 εκ. Ευρώ από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ποσό ύψους περίπου 29 εκ. Ευρώ από το Ευρωπαϊκό μέσο στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE). Όσον αφορά στη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση, συνεχίστηκε η έκδοση Γραμματίων Δημοσίου 13 εβδομάδων, μέσω των μηνιαίων εκδόσεων τους, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Οι κύριες στρατηγικές επιδιώξεις της κυβέρνησης, στο πλαίσιο του συνεχώς μεταβαλλόμενου οικονομικού περιβάλλοντος στοχεύουν στη διατήρηση της μακροοικονομικής και δημοσιονομικής σταθερότητας, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την κοινωνική συνοχή. Με τον Προϋπολογισμό του 2023

και το ΜΔΠ 2024-2025 διασφαλίζεται η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μέσω της ορθολογικής διαχείρισης των δημόσιων πόρων, λαμβάνοντας υπόψη το δύσκολο οικονομικό περιβάλλον και αξιοποιώντας τα νέα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία, με κυριότερα το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΘΑΛΙΑ. Έμφαση δίνεται στην ενίσχυση του κοινωνικού κράτους και στην προώθηση της μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Συν τω χρόνο, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός προγραμματισμός του κράτους, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που προωθούνται, έχει ευθυγραμμιστεί με τον μακροχρόνιο προσανατολισμό, όπως αυτός καταγράφεται στη 'Μακροχρόνια Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κύπρου μέχρι το 2035' (η Στρατηγική). Το Υπουργικό Συμβούλιο, στη συνεδρίαση του με ημερομηνία 18/5/2021, ενέκρινε το Μηχανισμό Διακυβέρνησης για την υλοποίηση, επικαιροποίηση και αναδιαμόρφωση της Στρατηγικής.

Οι πρωτογενείς δαπάνες του κρατικού Προϋπολογισμού (συμπεριλαμβανομένου του Προϋπολογισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων) παρουσιάζουν αύξηση σε σχέση με τις αντίστοιχες του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους κατά περίπου 523,3 εκ. Ευρώ, ήτοι 8.455,9 εκ. Ευρώ το 2023 σε σύγκριση με 7.932,6 εκ. Ευρώ το 2022. Στόχος η συγκράτηση των δημόσιων δαπανών και παράλληλα η ενίσχυση των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, χωρίς να επηρεάζεται η υλοποίηση/συνέχιση σημαντικών έργων, τα οποία αναμένονται να έχουν σημαντική συνεισφορά στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου και κατ' επέκταση στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών. Η κατανομή των δαπανών στον κρατικό Π/Υ του 2023 έγινε αφού ελήφθησαν υπόψιν οι προτεραιότητες πολιτικής, όπως αντικατοπτρίζονται στο κυβερνητικό πρόγραμμα και στο Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΣΠΔΠ) 2023-2025, καθώς και οι δεσμεύσεις/υποχρεώσεις των Συνταγματικών Εξουσιών/Υπηρεσιών και του κάθε Υπουργείου/ Υφυπουργείου/ Ανεξάρτητης Αρχής χωριστά.

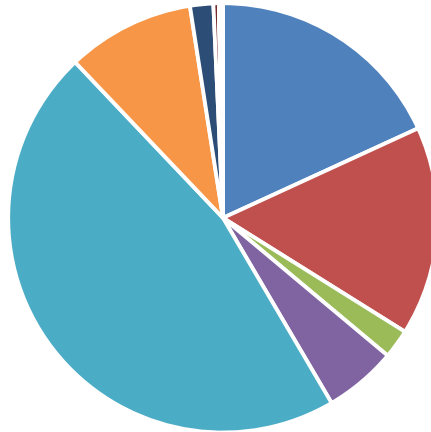
Οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις συνοψίζονται στον πιο κάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

	2021	2022	2023π	2024π	2025π
Ρυθμός Ανάπτυξης (%)	5,5	5,7	3,0	3,3	3,2
Πληθωρισμός ΔΤΚ (%)	2,5	7,7	3,0	2,0	2,0
Ανεργία (%)	7,5	7,0	6,4	5,7	5,0
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% του ΑΕΠ)	- 1,7	1,2	1,7	2,3	2,3
Δημόσιο Χρέος (% του ΑΕΠ)	103,6	89,3	83,3	76,5	72,3

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Κύπρου

Ετήσια % μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή 2022 κατά κατηγορία

- Γεν. Δείκτης 8.3%
- Τροφιμα & μη αλκοολούχα 7.2%
- Αλκοολούχα ποτά & καπνός 1%
- Είδη ένδυσης & υπόδησης 2.5%
- Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα, υγραέριο & καύσιμα 21.2%
- Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός και είδη νοικοκυριού 4.4%
- Υγεία 0.8%
- Μεταφορές 18.9%
- Επικοινωνίες 0.7%
- Αναψυχή & Πολιτισμός 3.6%
- Εκπαίδευση 0.6%
- Εστιατόρια & ξενοδοχεία 6.8%

Ο τραπεζικός τομέας παραμένει καλά κεφαλαιοποιημένος, ενώ η κερδοφορία των τραπεζικών ιδρυμάτων βελτιώθηκε το 2022, μετά τα τελευταία έτη, κατά τα οποία επηρεάστηκε αρνητικά τόσο από τις προβλέψεις όσο και από το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων. Με την αύξηση των βασικών επιτοκίων, μετά τις πρόσφατες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αναμένεται σημαντική άρση των πιέσεων στην κερδοφορία.

Όσον αφορά στη ρευστότητα, οι κυπριακές τράπεζες συνεχίζουν να διατηρούν σχετικά υψηλά αποθέματα με τον δείκτη κάλυψης ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio) και τον δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio) να υπερβαίνουν σημαντικά την ελάχιστη κανονιστική απαίτηση. Η ρευστότητα χρηματοδοτείται κυρίως από καταθέσεις, με το μερίδιο άλλων μέσων, όπως ομολόγων, να παραμένει χαμηλό.

Σημαντική εξέλιξη στο τραπεζικό σύστημα το 2022 απετέλεσε η απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατόπιν εθελούσιας απόφασης της RCB Bank, της τρίτης μεγαλύτερης σε μέγεθος τράπεζας του κυπριακού συστήματος, για αλλαγή του επιχειρησιακού της μοντέλου, λήξη των εργασιών της και μετατροπή της σε εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων. Με την έξοδο της RCB Bank από το

τραπεζικό σύστημα, ο αριθμός των ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, εξαιρουμένων των υποκαταστημάτων, θα ανέρχεται στα δέκα.

Τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ) μειώθηκαν τον Ιούνιο 2022 στα 2,9 δισ. Ευρώ (11,2% των συνολικών δανείων), παραμένοντας ουσιαστικά αμετάβλητα από τα τέλη του 2021.

Η Στρατηγική θα υλοποιηθεί μέσα από 242 προτεινόμενες οριζόντιες και τομεακές δράσεις, από τις οποίες 92 περιλαμβάνονται πλήρως ή μερικώς στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και από μια σειρά μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων της Στρατηγικής, οι οποίες καλύπτονται και από τα Ταμεία Πολιτικής Συνοχής αλλά και από άλλες πηγές του εθνικού Προϋπολογισμού.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής επιδίωξης της διατήρησης της κοινωνικής συνοχής, σημαντική εξέλιξη αποτελεί η θεσμοθέτηση μέσα στο 2022 του Εθνικού Κατώτατου Μισθού, μέσα από μια διαδικασία τριμερούς συνεργασίας κράτους, εργοδοτών και εργαζομένων. Ο Εθνικός Κατώτατος Μισθός θεσμοθετήθηκε με ημερομηνία εφαρμογής την 1η Ιανουαρίου 2023 και έχει καθοριστεί στα 940 Ευρώ για πλήρη απασχόληση, ποσό το οποίο είναι μειωμένο κατά 55 ευρώ τους πρώτους έξι μήνες απασχόλησης, ύψος που αντιστοιχεί στο 58,2% του μέσου μηνιαίου μισθού το 2021, ο οποίος σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας ανέρχεται στα 1.614 Ευρώ.

Περαιτέρω, μέσα στο 2022 προωθήθηκαν σημαντικές φορολογικές μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης και διαφάνειας, αλλά και την προσέλκυση εταιρειών, στο πλαίσιο της Στρατηγικής Προσέλκυσης Εταιρειών και Ταλέντων. Επιπρόσθετα αξίζει να αναφέρουμε ότι σημαντικές ενέργειες βρίσκονται σε εξέλιξη για την προώθηση της πράσινης μετάβασης της οικονομίας, που είναι μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει και η Κύπρος, στο πλαίσιο και των ευρωπαϊκών της υποχρεώσεων, που απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία: (α) σχεδιασμός ενός πράσινου προϋπολογισμού, (β) ενέργειες για την έκδοση πράσινου/βιώσιμου κρατικού ομολόγου και (γ) ενέργειες για την προώθηση πράσινης φορολογικής μεταρρύθμισης.

Ιδιαίτερα σημαντικές ήταν οι προσπάθειες της κ/ κυβέρνησης τόσο το 2021 όσο και το 2022 για τη βελτίωση του ισχύοντος φορολογικού πλαισίου και τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης και διαφάνειας. Συγκεκριμένα προχώρησε σε νομοθετικές ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού και την καθιέρωση φορολογικού πλαισίου τεκμηρίωσης τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών.

A) Αντιμετώπιση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού

Τον Δεκέμβριο του 2021 ψηφίστηκαν τροπολογίες στο φορολογικό πλαίσιο του «περί εκτάκτου εισφοράς νόμου» και του «περί φορολογίας του εισοδήματος νόμου», με ημερομηνία έναρξης ισχύος τον Δεκέμβριο του 2022 ως και το σχετικό ορόσημο στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ως μια σημαντική μεταρρύθμιση του φορολογικού πλαισίου της Κύπρου για την αντιμετώπιση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού. Προς αυτή την κατεύθυνση έχει ψηφισθεί η επιβολή φόρου παρακράτησης στην πηγή στις περιπτώσεις όπου καταβάλλονται τόκοι, μερίσματα ή και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε εταιρείες που δεν είναι κάτοικοι της κ/Δημοκρατίας, η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο μη συνεργάσιμων φορολογικών δικαιοδοσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, έχουν εισαχθεί διατάξεις για ενδυνάμωση του πλαισίου φορολογικής κατοικίας

(residency rules), πέραν του κριτηρίου του ελέγχου και της διοίκησης, όπως ίσχυε πριν την τροποποίηση.

Β) Φορολογικό πλαίσιο Τεκμηρίωσης Τιμών Ενδοομιλικών Συναλλαγών και Μεθοδολογία Ενδοομιλικής Τιμολόγησης στο πλαίσιο κατευθυντήριων γραμμών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.

Σκοπός του πλαισίου είναι να νομοθετηθούν πρότυπα καθοδήγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών, μέσω κανόνων αλλά και η νομική βάση για συνομολόγηση συμφωνιών ενδοομιλικής τιμολόγησης. Το όλο πλαίσιο νομοθετήθηκε εντός του 2022.

ΠΙΝΑΚΑΣ II

Οικονομικοί Δείκτες/Προβλέψεις 2021-2025

Ρυθμός Ανάπτυξης (%)	5,5	5,7	3,0	3,3	3,2
Δημόσια Κατανάλωση	8,0	3,4	0,8	2,0	1,8
Ιδιωτική Κατανάλωση	3,7	6,8	3,0	2,3	2,3
Επενδύσεις	-9,5	8,7	3,2	6,9	6,9
Ακαθάριστος Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου	-6,3	8,2	3,0	6,6	6,6
Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών	14,0	10,5	2,5	2,8	3,1
Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών	9,2	11,4	2,0	2,4	2,8
Πληθωρισμός ΔΤΚ (%)	2,5	7,7	3,0	2,0	2,0
Ανεργία (%)	7,5	7,0	6,4	5,7	5,0

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Κύπρου

Στον Πίνακα III, που ακολουθεί φαίνονται οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις που έλαβαν χώρα κατά το έτος 2022 καθώς επίσης και οι σχετικές αξιολογήσεις, οι οποίες ίσχυαν στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2013. Κατά το τρέχον έτος, δύο από τους τέσσερις διεθνείς Οίκους αξιολόγησης, ο Οίκος S&P's και DBRS Morningstar προέβησαν σε αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας κατά μια βαθμίδα, εντός της επενδυτικής κατηγορίας, διαμορφώνοντας την προοπτική σε σταθερή. Ο Οίκος Moody's επιβεβαίωσε την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Βa1, διαμορφώνοντας την προοπτική σε θετική, αφήνοντας ανοιχτό το ενδεχόμενο για αναβάθμιση εντός των επόμενων 12 μηνών. Τέλος ο Οίκος Fitch διατήρησε αμετάβλητη τόσο την πιστοληπτική βαθμίδα όσο και την προοπτική του αξιόχρεου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εν κατακλείδι όλα τα συμπεράσματα από τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις καταδεικνύουν τα βήματα σταθερότητας και προόδου της κυπριακής οικονομίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ

Αξιολογήσεις Οίκων με τους οποίους υπάρχει συμβατική σχέση στο τέλος Σεπτεμβρίου 2022

Μακροπρόθεσμο χρέος

Οίκος Αξιολόγησης	Βαθμίδα στο τέλος Σεπτεμβρίου 2022			Βαθμίδα στο τέλος Σεπτεμβρίου 2013		
	Βαθμίδα	Προοπτική	Βαθμίδες προς την επενδυτική βαθμίδα	Βαθμίδα	Προοπτική	Βαθμίδες προς την επενδυτική βαθμίδα
DBRS Morningstar	BBB	Σταθερή	EK	CCC	Αρνητική	-8
Fitch	BBB-	Σταθερή	EK	CCC	Αρνητική	-7
Moody's	Ba1	Θετική	-1	Caa3	Αρνητική	-9
S&P's	BBB	Σταθερή	EK	CCC+	Σταθερή	-7

EK = Επενδυτική κατηγορία

1.1.2 Η δομή της οικονομίας

Το μεγαλύτερο μέρος του κυπριακού ΑΕΠ παράγεται στον τομέα των υπηρεσιών, ενώ ο επιχειρηματικός ιστός της χώρας αποτελείται κυρίως από μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Όπως προκύπτει από σχετική ανάλυση της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, η πτώση του ρυθμού ανάπτυξης κατά το 2020 οφείλετο κατά κύριο λόγο στη συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στους τομείς εμπορίου, μεταφορών, ξενοδοχείων και εστιατορίων, πορεία η οποία αντιστράφηκε το 2021 και το 2022, έτη κατά τα οποία ο ρυθμός ανάπτυξης σε 5,5% και 5,7% αντίστοιχα.

Τουρισμός

Το 2022 ο κ/τουρισμός έκανε σημαντικά βήματα πλήρους ανάκαμψης, μετά τον σημαντικό αντίκτυπο, που είχε η πανδημία COVID-19 στον κλάδο και τις σχετικές προκλήσεις που κλήθηκε να αντιμετωπίσει.

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου ο αριθμός των τουριστικών αφίξεων στο νησί το 2022 ξεπέρασε το όριο των 3,2 εκατ. (3.201.080) επισκεπτών, σημειώνοντας αύξηση 65% σε σύγκριση με το 2021 (1,94 εκατομμύρια αφίξεις). Σε σύγκριση με το έτος ρεκόρ 2019, οι αφίξεις ανέκαμψαν περισσότερο από το 80% του όγκου του 2019 (συνολικά μείωση 19,5%). Παράλληλα, στην τελευταία έκδοση του Παγκόσμιου Βαρόμετρου Τουρισμού του UNWTO (Ιαν. 2023) αναφέρεται ότι οι τουριστικές αφίξεις στην Κύπρο κινήθηκαν σε ικανοποιητικά επίπεδα και σε σχέση με τις παγκόσμιες τουριστικές αφίξεις.

Σύμφωνα με στοιχεία του κ/Υφυπουργείου Τουρισμού, το τουριστικό ενδιαφέρον για την Κύπρο, όπως αντικατοπτρίζεται από τις αναζητήσεις στο Google κατέγραψε αύξηση περίπου +120% σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό του 2021 και αύξηση +47% σε σύγκριση με τα στοιχεία του 2019. Από την ανάλυση των συνολικών αναζητήσεων καταλυμάτων σε ελκυστικές τουριστικές περιοχές προέκυψε ότι η πλειονότητα των αναζητήσεων αφορούσε στην περιοχή της Αμμοχώστου, που

αντιπροσωπεύει το 45,9% του συνόλου και ακολουθεί η περιοχή της Πάφου με 41,6%, η Λεμεσός και η Λάρνακα με 4,3% του συνόλου, αντίστοιχα, οι αγροτικές/ορεινές περιοχές με 2,3% και η Λευκωσία μόνο με το 1,6% των αναζητήσεων στο Google.

Στο πλαίσιο της ανάκαμψης των τουριστικών αγορών η Ευρώπη, συνολικά, ανέκτησε τις περισσότερες από τις απώλειες του μεριδίου της σε τουριστικές αφίξεις (μείωση -21,4%, έναντι του 2019), ενώ οι προορισμοί της Νότιας Ευρώπης και της Μεσογείου (ανταγωνιστικοί προορισμοί της Κύπρου), καταγράφουν και το 2022, κατά μέσο όρο, μείωση -18,4% σε σχέση με τα αντίστοιχα επίπεδα του 2019.

Ωστόσο, παρά τη σημαντική πτώση των αφίξεων από τη Ρωσία και την Ουκρανία, ο συστηματικός αναπροσανατολισμός των προσπαθειών της κ/αγοράς προς τις τουριστικές αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης βελτίωσε την κατάσταση.

Ειδικότερα:

- οι συνολικές αφίξεις τουριστών από χώρες της ΕΕ στην Κύπρο αυξήθηκαν από 1,05 εκατομμύρια το 2019 σε 1,30 εκατ. το 2022 (συνολική αύξηση 24,2%),
- τις μεγαλύτερες αυξήσεις εμφάνισαν η Πολωνία αύξηση (+133%), η Γερμανία (+31,0%), η Αυστρία (+57,4%), η Δανία (+66,7%), η Γαλλία (+97,0%) και η Ουγγαρία (+58,9%),

Ο αριθμός των αφίξεων τουριστών από Πολωνία, Αυστρία, Δανία, Γαλλία, Ουγγαρία, Σλοβακική Δημοκρατία, Ιταλία, Τσεχία, Ισπανία και Μάλτα το 2022 σημείωσε ιστορικά επίπεδα ρεκόρ, ενώ οι

- αφίξεις από Γερμανία κατέγραψαν τις καλύτερες επιδόσεις τους των τελευταίων είκοσι (20) ετών,
- το μερίδιο των χωρών της ΕΕ στις συνολικές αφίξεις αυξήθηκε από 26,4%, το 2019, σε 40,8%, το 2022. Την ίδια στιγμή, οι παραδοσιακές αγορές έχουν ανακάμψει και πλησιάζουν τα αντίστοιχα επίπεδα του 2019 (Ηνωμένο Βασίλειο 91,1%, Ισραήλ 94,4% και Ελλάδα 99,0%).

Με βάση τα στοιχεία του 2022 περίπου το 81% των τουριστών επισκέφτηκε την Κύπρο για λόγους διακοπών, το 13% επισκέφτηκε φίλους και συγγενείς (VFR) και το 6% ταξίδεψε για επαγγελματικούς λόγους.

Σε σύγκριση με τις αφίξεις τουριστών, τα έσοδα από τον τουρισμό έχουν σημειώσει ακόμη καλύτερα αποτελέσματα, το 2022. Τα έσοδα από τον τουρισμό για την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2022 υπολογίζονται σε 2.381,6 εκ. Ευρώ (1.459,6 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2021, καθώς και 382,9 εκ. Ευρώ την ίδια περίοδο του 2020), με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών, την οποία διενεργεί η κ/Στατιστική Υπηρεσία. Την ίδια περίοδο το 2019, που θεωρείται έτος ρεκόρ για τον τουρισμό, τα έσοδα είχαν ανέλθει σε 2.628,4 εκ. Ευρώ.

Η Κύπρος έχει καταρτίσει συγκροτημένη εθνική στρατηγική τουρισμού έως το 2030, η εφαρμογή της οποίας αναμένεται να αναβαθμίσει το παρεχόμενο τουριστικό προϊόν και στοχεύει στην αποκατάσταση και διεύρυνση των εισερχόμενων τουριστικών ροών. Σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Τουρισμού στόχος της Κύπρου είναι να επιτύχει να συμπεριληφθεί στους 30 πιο ανταγωνιστικούς τουριστικούς προορισμούς έως το 2030, με ετήσια συνεισφορά του τομέα στην οικονομία 4,5 δισεκατομμύρια Ευρώ. Η Εθνική Στρατηγική για τον τουρισμό περιλαμβάνει περιορισμό της εποχικότητας, ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος σε ορεινές περιοχές, έμφαση σε ποιοτικές

τουριστικές υπηρεσίες, χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας και ενίσχυση της εικόνας της χώρας ως προορισμού με περιβαλλοντικές ευαισθησίες, καθώς επίσης και αναβάθμιση του τουριστικού branding της χώρας.

Ναυτιλία

Σύμφωνα με στοιχεία του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, Υπουργείο το οποίο ιδρύθηκε σχετικά πρόσφατα (01.03.2018), η Κύπρος αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα διεθνή κέντρα πλοιοδιαχείρισης και το μεγαλύτερο στην Ευρώπη. Από άποψη μεγέθους ο κυπριακός στόλος είναι ο τρίτος στην ΕΕ και ο ενδέκατος παγκοσμίως. Στο κυπριακό νηολόγιο είναι εγγεγραμμένα 1100 ποντοπόρα πλοία συνολικής χωρητικότητας περί τους 25 εκατομμύρια τόνους, ενώ στο καθεστώς φόρου χωρητικότητας, που παρατάθηκε έως το 2029, υπόκεινται 215 εταιρίες ναύλωσης και πλοιοδιαχείρισης. Το ετήσιο συνολικό κόστος της σχετικής κρατικής ενίσχυσης εκτιμάται σε 15,4 εκατομμύρια Ευρώ και αναμένεται να υπερκαλυφθεί από την ανάπτυξη των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων στη χώρα.

Σημαντικό τομέα οικονομικής δραστηριότητας για την Κύπρο αποτελεί η διαχείριση πλοίων. Σύμφωνα με έρευνα της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, τα έσοδα από την πλοιοδιαχειριστική δραστηριότητα ανέρχονται σε ένα περίπου εκατομμύριο Ευρώ ετησίως, τα οποία πάντως σημείωσαν μικρή κάμψη το 2020 και το 2021, εξαιτίας των περιορισμών που επεβλήθησαν στις μεταφορές, λόγω πανδημίας και της συνακόλουθης μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας, ενώ το 2022 παρουσίασαν βελτίωση. Κατά το 2022 το σημαντικότερο μέρος των εσόδων προήλθε από συναλλαγές με τη Γερμανία, την Ελλάδα, τη Σιγκαπούρη και τη Μάλτα. Από σχετική έρευνα για τον τομέα της ναυτιλίας προκύπτει επίσης, βάσει του ύψους των εσόδων, διατήρηση της συγκέντρωσης της δραστηριότητας σε μικρό αριθμό μεγάλων εταιριών (το 96% των εσόδων πραγματοποιήθηκε από το 30% των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο). Με τη σταδιακή αποκατάσταση της οικονομικής δραστηριότητας διεθνώς, κυρίως μετά την υπέρβαση της περιόδου της πανδημίας COVID 19, αναμένεται ανάπτυξη του τομέα τα προσεχή έτη.

Κατασκευές

Σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης, ο κατασκευαστικός τομέας απασχολεί περί τις 40 χιλιάδες εργαζόμενους, παράγει το 36% του ΑΕΠ και συνεισφέρει κατά 8% στα κρατικά έσοδα. Το 2020 λόγω των περιοριστικών μέτρων, που επεβλήθησαν για την ανάσχεση της εξάπλωσης της πανδημίας αλλά και της λήξης του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος, μειώθηκε η ζήτηση ακινήτων από ξένους αγοραστές. Από το δεύτερο εξάμηνο του 2020 πάντως του υπό εξέταση έτους η αγορά έδωσε σημεία ανάκαμψης, λόγω της ζήτησης εγχώριων αγοραστών, που στηρίχθηκε από την κρατική επιδότηση νέων στεγαστικών δανείων, αντισταθμίζοντας τη μείωση της εξωτερικής ζήτησης. Τα συγκεντρωτικά στοιχεία της κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας για το 2021 όπως και για το 2022 επιβεβαίωσαν την τάση στροφής των προτιμήσεων προς μικρότερα και φθηνότερα ακίνητα και διαμερίσματα έναντι αυτοτελών κατοικιών. Η αύξηση των τιμών που είχε παρατηρηθεί τα προηγούμενα έτη επιβραδύνθηκε με εξαίρεση την Επαρχία Λάρνακας.

Το 2022 σημειώθηκε σχετική μείωση έναντι του 2021 στις εκδοθείσες άδειες οικοδομής, στοιχείο, στοιχείο το οποίο συνιστά εν μέρει ένδειξη για τη μελλοντική δραστηριότητα στον κατασκευαστικό τομέα. Συγκεκριμένα χορηγήθηκαν 7.604 άδειες έναντι 8.164 αδειών, που είχαν χορηγηθεί το 2021. Την υπό εξέταση περίοδο (2022) ο δείκτης τιμών κατοικιών παρουσίασε ανάκαμψη τόσο σε τριμηνιαία όσο και σε ετήσια βάση, λόγω της αύξησης των τιμών των διαμερισμάτων και, οριακά, των μονοκατοικιών. Η αύξηση αυτή αντανακλά άνοδο της ζήτησης σε όλες τις επαρχίες. Το ενδιαφέρον για αγορά παραλιακών πολυτελών κατοικιών παρέμεινε μειωμένο και το 2022.

Συλλογικά Επενδυτικά Ταμεία

Τα στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου για τον τομέα των συλλογικών επενδυτικών ταμείων δείχνουν άνοδο του συνολικού Ενεργητικού των Συλλογικών Επενδυτικών Ταμείων στην Κύπρο, γεγονός το οποίο καταδεικνύει τη θετική στάση των Διαχειριστών ως προς την επιλογή της Κύπρου για εγκατάσταση. Όσον αφορά στις Εταιρείες Διαχείρισης Συλλογικών Επενδύσεων και τους Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων το 2022 ο αριθμός τους ανήλθε συνολικά σε 310, καταγράφοντας άνοδο σε σχέση με το προηγούμενο έτος, γεγονός το οποίο αποδεικνύει επίσης ότι η Κύπρος εξακολουθεί να καθιερώνεται χρόνο με τον χρόνο ως προορισμός επιλογής για διεθνείς διαχειριστές κεφαλαίων.

Σίγουρα η περίοδος της πανδημίας ήταν ιδιαίτερα δύσκολη, αφού οδήγησε σε πρωτόγνωρες καταστάσεις σε όλα τα επίπεδα και σε ένα άνευ προηγουμένου κλίμα αβεβαιότητας. Ωστόσο, τα στοιχεία καταδεικνύουν πως ακόμα και υπό τις δύσκολες συνθήκες της συγκεκριμένης διετίας (2020-2021) ο τομέας συνέχισε να μεγεθύνεται και η Κύπρος να προσελκύει Επενδυτικά Ταμεία και Διαχειριστές από το εξωτερικό. Αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι προ πανδημίας και συγκεκριμένα, στο τέλος του 2019, το Ενεργητικό των Συλλογικών Επενδυτικών Ταμείων ήταν στα 8,3 δισ. ευρώ και οι αδειοδοτημένοι οργανισμοί ανέρχοντο σε 210. Με δεδομένο ότι εκκρεμεί ακόμα σημαντικός αριθμός αιτήσεων ενώπιον της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, διαμορφώνεται κλίμα αισιοδοξίας ότι ο τομέας των Επενδυτικών Ταμείων στην Κύπρο θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και τα επόμενα χρόνια με σταθερούς ρυθμούς.

Ο χρηματοδοτικός τομέας (financial management, fintech, cryptoassets) έχει ιδιαίτερη σημασία για την κ/οικονομία (αποτελεί τον τέταρτο πυλώνα της με συμμετοχή 20% του ΑΕΠ). Παράλληλα οφέλη προκύπτουν στους τομείς των δημοσίων εσόδων, της δημιουργίας θέσεων εργασίας (δικηγόροι, λογιστές, ελεγκτές, Risk Management Officers), της απόκτησης τεχνογνωσίας στον τομέα FinTech (ανάπτυξη μίας τεχνολογικά αναπτυγμένης χρηματαγοράς - technology driven entities) σε αντίθεση με τις πιο παραδοσιακές χρηματαγορές, ενώ η ανάπτυξη της κ/Κεφαλαιαγοράς, η οποία συνεχίζει να μεγεθύνεται, οδηγεί και σε αύξηση των απασχολουμένων στις επενδυτικές υπηρεσίες (ξεπερνούν τους 19.000 επαγγελματίες). Σημειωτέον, ότι στο πλαίσιο των προσπαθειών για αναβάθμιση και διαφοροποίηση της κυπριακής οικονομίας (Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Όραμα 2035) προβλέπεται η εξεύρεση εναλλακτικών και συμπληρωματικών τρόπων χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας, η οποία και λόγω της παγκόσμιας αύξησης των επιτοκίων, πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.

Από το 2013 η Κύπρος έχει αναδειχθεί, μέσω του αναπτυσσόμενου κλάδου των Επενδυτικών Ταμείων, ως ένα από τα σημαντικά διεθνή κέντρα επενδύσεων. Η Κύπρος λειτουργεί ως επιχειρηματικό κέντρο διεθνών επενδύσεων από τις αρχές της δεκαετίας του 1990. Η εικόνα του κλάδου, όμως, έχει μεταβληθεί με την εισαγωγή κυρίως ρυθμιζόμενων επενδυτικών δομών υπό την εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ). Τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία ανήλθαν το 2022, στα 9,9 δισ. Ευρώ, από τα οποία περίπου 2,6 δισ. Ευρώ (24% του συνόλου) επενδύθηκαν στην Κύπρο. Στο τέλος του 2022, ο αριθμός των εποπτευόμενων οντοτήτων ανήλθε στις 837 από 806 το 2021, καταγράφοντας άνοδο 3,85%, ενώ βρίσκονται υπό διαδικασία εξέτασης για αδειοδότηση περίπου 100 νέες αιτήσεις. Αν και αυτοί οι αριθμοί δεν μπορούν ακόμη να συγκριθούν με χώρες που έχουν δεκαετίες παράδοσης ως διεθνή κέντρα Επενδυτικών Ταμείων, όπως το Λουξεμβούργο, η Γερμανία και

η Ιρλανδία, μπορεί κανείς να αναγνωρίσει τις προσπάθειες, που καταβάλλουν τόσο ο ιδιωτικός όσο και ο δημόσιος τομέας για να προσελκύσουν αναγνωρίσιμους διαχειριστές οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, εταιρείες παγκόσμιας εμβέλειας στην διοίκηση οργανισμών συλλογικών επενδύσεων και επενδυτές στο νησί.

Σημειωτέον, ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ) «πάγωσε» 1,4 δισ. Ευρώ στο πλαίσιο της εφαρμογής των κυρώσεων σε βάρος της Ρωσίας, δεσμεύοντας 720 εκατ. Ευρώ από Κυπριακές Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΚΕΠΕΥ) και 719 εκατ. Ευρώ από Παρόχους Διοικητικών Υπηρεσιών (συνολικά 1,439 δις Ευρώ). Επίσης, υπάρχει ενδιαφέρον για την προώθηση δημιουργίας μίας ενιαίας Ευρωπαϊκής Κεφαλαιαγοράς (υπάρχει σχετική συζήτηση τα τελευταία πέντε χρόνια), η οποία πάντως, ωφελεί και αφορά ιδίως τις μεγάλες χώρες και οικονομίες τη ΕΕ. Στην παρούσα φάση και ενόψει της ιδιωτικοποίησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) αποδίδεται προτεραιότητα στην αναζήτηση κάποιας συγχώνευσης με ευρωπαϊκό ή/και εξω-ευρωπαϊκό Χρηματιστήριο, με υψηλότερο μετοχικό κεφάλαιο, έσοδα και περισσότερη εμπειρία, προκειμένου να αναπτυχθεί το ΧΑΚ.

1.1.3 Βασικά οικονομικά μεγέθη Κύπρου

Στοιχεία πενταετίας υπό Πίνακα 1, ως εξής:

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Κύπρου

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Όνομαστικό ΑΕΠ σε εκ. Ευρώ	20.245,3	21.612,6	23.009,9	21.617,9	23.436,7	27.006,4
Μεταβολή ΑΕΠ %	5,9	5,7	5,3	-5	5,5	5,6
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε Ευρώ	23.554	24.840	26.090	24.235	26.031	29.589
Ανεργία %	11,1	8,4	7,1	7,6	7,5	6,98
Πληθωρισμός %	0,7	0,8	0,5	-1,1	2,3	8,4
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	1,9	-3,6	1,3	-5,8	-1,7	0,1
Πρωτογενές πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης (σε εκ. Ευρώ)	884,2	-276,1	804,7	-785,9	43,7	+ 273
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	92,9	98,4	91,1	115,0	103,6	86,5
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών σε εκ. Ευρώ	-1.024,4	-857,7	-1.308,3	-2.177,2	-1.695,8	-2.463,3
Συναλλαγματικά διαθέσιμα σε εκ. Ευρώ	740,3	810,4	920,2	1.010,3	1.423,9	1.621,9

Πηγές: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία – CYSTAT και Κεντρική Τράπεζα Κύπρου¹

Το ΑΕΠ μετά από πτώση 5% το 2020 κατέγραψε αύξηση 5,5% το 2021 και αύξηση 5,6% το 2022. Η εξωτερική ζήτηση παρουσίασε ανάκαμψη και τόσο οι αφίξεις όσο και τα έσοδα από τον τουρισμό παρουσίασαν τάσεις επιστροφής στα προ πανδημίας επίπεδα. Σε τομεακό επίπεδο, ο τομέας του εμπορίου, των μεταφορών, των ξενοδοχείων και των εστιατορίων είχε τη σημαντικότερη συμβολή στην ανάκαμψη του ΑΕΠ (2,9 ποσοστιαίες μονάδες). Ας σημειωθεί ότι τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης κατά το 2021 ήταν επίσης της τάξης του 3% του ΑΕΠ περίπου. Σε σχέση με την ανάπτυξη της οικονομίας κατά το 2022 και λαμβάνοντας υπόψιν τις νέες αρνητικές γεωπολιτικές εξελίξεις η άνοδος του ΑΕΠ ήταν μικρότερη από την εκτίμηση του Δεκεμβρίου του 2021 και ανήλθε τελικά στο 5,6% για το σύνολο της χρονιάς (2022).

Λόγω των κρατικών μέτρων στήριξης ο αντίκτυπος της πανδημίας στην αγορά εργασίας και τις απολαβές υπήρξε περιορισμένος. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της Κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας, το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 6,98% το 2022 έναντι 7,5% το 2021. Η απασχόληση δεν σημείωσε σοβαρές μεταβολές σε ετήσια βάση. Οι όποιες απώλειες θέσεων εργασίας, πάντως, κατεγράφησαν στους τομείς εμπορίου, κατασκευών, επαγγελματικών και τεχνικών δραστηριοτήτων, μεταποίησης και εκπαίδευσης.

Ο πληθωρισμός το 2022 ανήλθε σε 8,4% έναντι 2,3% το 2021 και -1,1% το 2020. Αξίζει να επαναλάβουμε ότι το 2020 το αρνητικό ποσοστό του πληθωρισμού οφείλετο στις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας στην εσωτερική ζήτηση και την διεθνή μείωση των τιμών του πετρελαίου, ενώ το 2021 στις τάσεις ανόδου των τιμών ενεργειακών προϊόντων.

¹ Πηγή για ΑΕΠ: CYSTAT, στοιχεία ΕΘΝΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Πηγή για Πρωτογενές Πλεόνασμα / Χρέος Γεν. Κυβέρνησης και Δημοσιονομικό Ισοζύγιο: CYSTAT, στοιχεία ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Πηγή για πληθωρισμό: CYSTAT, στοιχεία ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ.

Πηγή για ανεργία: CYSTAT, στοιχεία Έρευνας εργατικού Δυναμικού

Πηγή για ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και συναλλαγματικά διαθέσιμα: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, στοιχεία ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ.

Κατά το 2022, το δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης παρουσίασε οριακό πλεόνασμα, το οποίο σύμφωνα με τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ανήλθε στο 0,1% του ΑΕΠ έναντι ελλείμματος 1,7% του ΑΕΠ το 2021. Το πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης το 2022 διαμορφώθηκε σε 273 εκατ. Ευρώ έναντι πλεονάσματος ύψους 43,7 εκ. Ευρώ το 2021.

Το 2020 η επιβάρυνση του δημοσιονομικού ισοζυγίου σε συνδυασμό με την συρρίκνωση του ΑΕΠ είχαν οδηγήσει σε σημαντική αύξηση του δημοσίου χρέους (115%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το 2021 το δημόσιο χρέος περιορίστηκε στο 103% του ΑΕΠ και το 2022 στο 86,5% του ΑΕΠ.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2022 αυξήθηκε σε 2.463 εκατ. Ευρώ από 1.696 εκατ. Ευρώ το 2021, παρά την αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών από την αύξηση των τουριστικών εσόδων. Το 2022 τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κύπρου ανήλθαν σε 1.621,9 εκατ. Ευρώ.

1.1.4 Εξωτερικό Εμπόριο

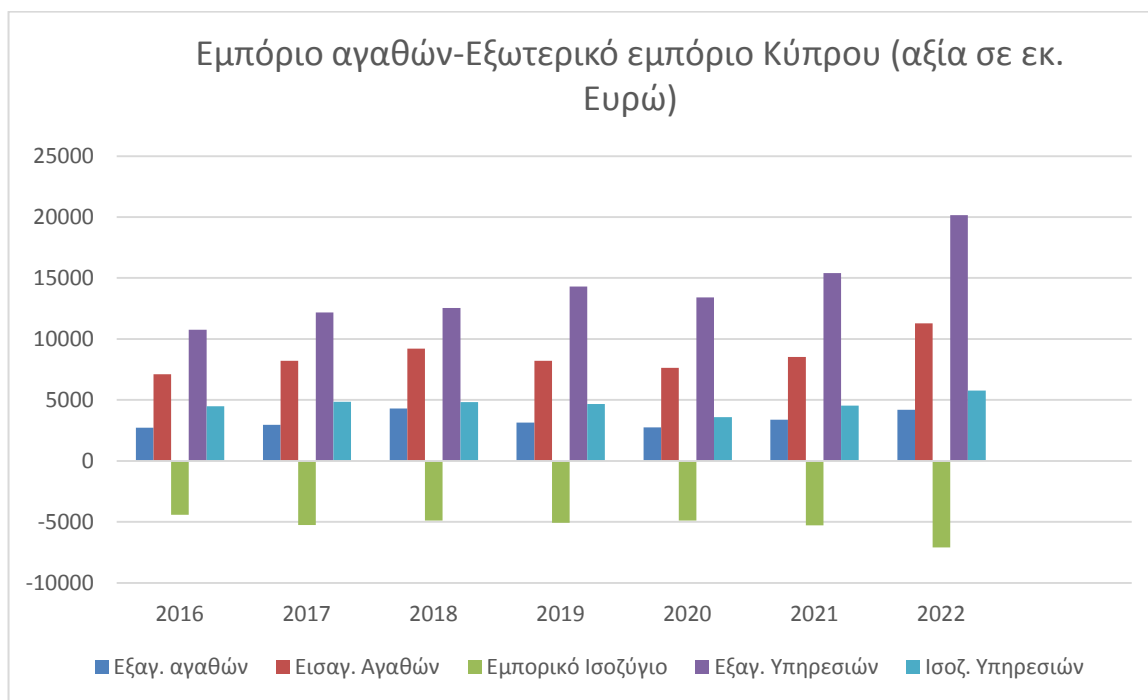
A. Εμπόριο Αγαθών

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Κύπρου

Αξία σε εκ. Ευρώ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Εξαγωγές αγαθών	2.714,18	2.968,38	4.309,88	3.136,97	2.746,55	3,373.30	4,189.0
Εισαγωγές αγαθών	7.117,49	8.216,21	9.199,95	8.200,05	7.642,10	8.531,19	11,289.9
Εμπορικό ισοζύγιο	-4.403,31	-5.247,83	-4.890,07	-5.063,08	-4.895,55	-5,278.2	- 7,100.9
Εξαγωγές υπηρεσιών	10.755,30	12.184,60	12.536,80	14.314,30	13.415,40	15.397,90	20.146,4
Εισαγωγές υπηρεσιών	6.268,85	7.326,70	7.719,10	9.633,80	9.809,80	10.855,20	14.364,2
Ισοζύγιο υπηρεσιών	4.486,45	4.857,90	4.817,70	4.680,50	3.605,60	4.542,70	5.782,2

Πηγές: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία - CYSTAT και Κεντρική Τράπεζα Κύπρου²

² Πηγή για εμπόριο υπηρεσιών: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου Τα στοιχεία των ετών 2017, 2018, 2019, 2020 και 2021 για τις υπηρεσίες είναι αναθεωρημένα, σε σχέση με τον αντίστοιχο πίνακα που δημοσιεύτηκε στην περσινή Έκθεση του Γραφείου μας. Πηγή για εμπόριο αγαθών: CYSTAT.

Κατά το 2022 σημειώθηκε ελαφρά αύξηση του όγκου εμπορίου της Κύπρου με αύξηση τόσο των εξαγωγών όσο και των εισαγωγών αγαθών σε σχέση με το 2021. Το 2022 η αξία των εισαγωγών αγαθών ανήλθε σε 11,28 δισεκατομμύρια Ευρώ από 8,5 δισ. Ευρώ το 2021 και οι εξαγωγές αυξήθηκαν σε 4,1 δισεκατομμύρια Ευρώ από 3,3 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2021. Η αυξητική τάση αφορούσε και τις ειδικότερες κατηγορίες, όπως εισαγωγές για επιτόπια κατανάλωση, εγχώριες εξαγωγές και επανεξαγωγές. Τόσο το εμπορικό ισοζύγιο όσο και το ισοζύγιο υπηρεσιών κατέγραψαν αισθητή αύξηση σε σχέση με το 2021, έτος κατά το οποίο ήταν ακόμα αισθητές οι επιπτώσεις από την πανδημία στην οικονομική δραστηριότητα και έγιναν επίσης αισθητές οι επιπτώσεις από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Πίνακας 2α: Εμπόριο Αγαθών Κύπρου

	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ c.i.f (εκ. Ευρώ)	ΕΞΑΓΩΓΕΣ f.o.b (εκ. Ευρώ)			Ισοζύγιο	Εξαγωγές ως ποσοστό των εισαγωγών	Εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ
	Σύνολο	Εγχώριες	Επανεξαγωγές	Σύνολο			
2022	11,289.9	1.659.02	2.530.02	4.189.04	- 7,100.90	37,1%	15.5%
2021	8,651.6	1.448.77	1.924.59	3.373.37	-5,278.20	39.0%	14,0%
2020	7.642,10	1.263,72	1.482,83	2.746,55	-4.895,55	36,0%	13,0%
2019	8.200,05	1.297,44	1.839,53	3.136,97	-5.063,08	0,38	14,0%
2018	9.199,95	1.575,69	2.734,19	4.309,88	-4.890,07	47%	20,0%
2017	8.216,21	1.236,10	1.732,30	2.968,38	-5.247,83	0,36	15,0%
2016	7.117,49	962,80	1.751,40	2.714,18	-4.403,31	0,38	14,0%
2015	6.434,71	834,10	2.193,30	3.027,34	-3.407,37	0,47	17,0%
2014	6.070,44	735,90	1.717,90	2.453,21	-3.617,23	40%	14%

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία - CYSTAT³

³ Πηγή για ΑΕΠ 2022 : CYSTAT, Στοιχεία για ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ. Πηγή για λοιπές κατηγορίες πίνακα: CYSTAT, Έκδοση ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΙΑΝ - ΔΕΚ 2022 και Έκδοση για ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ.

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Κύπρου

α/α	Κωδ.	Περιγραφή	2021		2022		Μεταβολή % 22/21
			Αξία (Ευρώ)	% Συνόλου	Αξία (Ευρώ)	% Συνόλου	
1	89	Πλοία, πλωτά μέσα	1.091.662.007	32,36%	1.341.799.292	32,03%	+22,91%
2	27	Ορυκτά καύσιμα κλπ	641.468.880	19,01%	1.001.784.855	23,91%	+56,17%
3	30	Φάρμακα	352.404.994	10,44%	376.363.797	1,57%	+ 6,79%
4	04	Γαλακτοκομικά	268.434.961	7,95%	292.282.840	6,97%	+ 8,88%
5	85	Ηλεκτρικές συσκευές	143.853.217	4,26%	177.692.407	4,24%	+23,52%
6	33	Καλλυντικά προϊόντα	122.839.562	3,64%	129.145.861	3,08%	+ 5,13%
7	84	Μηχανήματα	73.140.294	2,16%	88.341.708	2,10%	+20,78%
8	99	Μη Ταξινομημένο Εμπόριο	37.880.347	1,12%	69.037.320	1,64%	+82,25%
9	88	Αεροσκάφη, διαστημικά σκάφη και εξαρτήματα αυτών	35.425.037	1,05%	51.259.263	1,22%	+44,69%
10	07	Λαχανικά	43.129.179	1,27%	43.637.241	1,03%	+ 1,18%
11	99	Χυτοσίδηρος, σίδηρος & χάλυβας	38.777.661	1,14%	42.419.752	1,01%	+12,73%
12	20	Παρασκευάσματα φρούτων, λαχανικών	31.472.361	0,93%	36.409.242	0,87%	+15,68%
13	24	Καπνός	35.464.287	1,05%	33.853.053	0,80%	- 4,54%
14	03	Ψάρια και μαλακόστρακα	28.455.474	0,84%	33.807.067	0,80%	+18,80%
15	39	Πλαστικά	30.474.250	0,90%	32.570.930	0,77%	+ 6,88%
16	71	Κοσμήματα	21.443.055	0,63%	32.285.100	0,77%	+50,56%
17	90	Συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, ιατροχειρουργικής κ.ά.	28.233.565	0,63%	31.748.112	0,75%	+12,44%
18	29	Οργανικά Χημικά	38.724.512	0,83%	27.026.717	0,75%	-30,20%
19	22	Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξίδι	22.950.330	0,68%	26.938.652	0,64%	+17,30%
20	20	Αλουμίνιο και παρασκευάσματα	28.466.660	0,84%	25.855.965	0,62%	-9,17%
		ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	3,373.300.000	100,00%	4.189.040.000	84,77%/100,00%	+24,17%

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία - CYSTAT, διψήφιο επίπεδο συνδυασμένης ονοματολογίας CN2⁴

Η τάση ανόδου αφορά το σύνολο σχεδόν των κατηγοριών προϊόντων, με εξαίρεση την κατηγορία του καπνού, που σημείωσε πτώση κατά -4,54%, του αλουμινίου, που σημείωσε πτώση -917% και των οργανικών χημικών, που σημείωσαν πτώση κατά -30,20%. Στην αύξηση των κυπριακών εξαγωγών κατά το 2022 σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν όπως και το 2021 οι επανεξαγωγές.

Πίνακας 3α: Επανεξαγωγές Αγαθών Κύπρου

Παρά τις σχετικές διακυμάνσεις από έτος σε έτος οι επανεξαγωγές παραμένουν σημαντικό μέρος των κυπριακών εξαγωγών (60,39% επί του συνόλου έναντι 56% το 2021 και 54% το 2020). Όπως φαίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί σε ορισμένες κατηγορίες, το σύνολο σχεδόν των κυπριακών εξαγωγών αποτελούν επανεξαγωγές. Αυτό συμβαίνει και σε άλλες κατηγορίες, που δεν

⁴ Στον συγκεκριμένο πίνακα περιλαμβάνονται οι 20 πρώτες διψήφιες (CN2) κατηγορίες εξαγωγών, οι οποίες, για το έτος 2022, αποτελούν το 84,87% του συνόλου (3.894 δις

Ευρώ από σύνολο εξαγωγών από σύνολο εξαγωγών 4.189 δις Ευρώ) έναντι 92% του συνόλου (3.114 δις. Ευρώ από σύνολο εξαγωγών 3,373 δις. Ευρώ) το 2021.

περιλαμβάνονται στον πίνακα, όπως οι 90 (Συσκευές οπτικής, φωτογραφίας), 88 (Αεροσκάφη και εξαρτήματα), 91 (Ωρολογοποιία), 87 (Αυτοκίνητα και εξαρτήματα).

Πίνακας 3α: Επανεξαγωγές Αγαθών Κύπρου (10 σημαντικότεροι κωδικοί επανεξαγωγών)

		2021			2022				
α/α	Περιγραφή	Εξαγωγές σε €	Επανεξαγωγές σε €	Επανεξαγωγές % Εξαγωγών	Εξαγωγές σε €	Επανεξαγωγές σε €	Επανεξαγωγές % Εξαγωγών	Μεταβολή Επανεξαγωγών 2022 / 2021	
1	89	Πλοία	1.091.662.007	1.086.187.016	99,49%	1.341.799.292	1.331.168.781	99,20%	+ 22,55%
2	27	Ορυκτά καύσιμα	641.468.880	260.616.999	40,62%	1.001.784.855	545.034.607	54,40%	+109,13%
3	85	Ηλεκτρικές συσκευές	143.853.217	115.625.643	80,37%	177.692.407	142.530.031	80,21%	+23,26%
4	33	Καλλυντικά προϊόντα	122.839.562	119.869.534	87,58%	129.145.861	124.310.678	96,25%	+ 3,70%
5	88	Αεροσκάφη, διαστημικά σκάφη και εξαρτήματα αυτών	35.425.037	35.406.202	99,94%	51.259.263	51.172.849	99,83%	+ 44,53%
6	84	Μηχανήματα	73.140.294	31.814.285	43,49%	88.341.708	46.558.839	52,70%	+46,34%
7	30	Φάρμακα	352.404.994	25.530.957	7,20%	376.363.797	39.898.126	9,80%	+56,27%
8	24	Καπνός	35.464.287	35.438.249	99,70%	33.853.053	32.136.655	94,93%	- 9,31%
9	90	Συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, ιατροχειρουργικής κ.ά.	28.233.565	27.247.574	96,50%	31.748.112	30.408.858	95,78%	+11,60%
10	29	Οργανικά Χημικά	38.724.512	38.445.957	99,28%	27.026.717	26.436.836	97,81%	-31,23%
		ΣΥΝΟΛΟ	3.373.372.657	1.924.595.036	57,05%	4.189.048.690	2.530.022.129	60,39%	+31,45%

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία – CYSTAT, διψήφιο επίπεδο συνδυασμένης ονοματολογίας CN2⁵

⁵ Στον πίνακα αποτυπώνονται οι 10 πρώτες διψήφιες (CN2) κατηγορίες επανεξαγωγών της Κύπρου για το 2022, που αντιστοιχούν στο 93,66% του συνόλου των επανεξαγωγών (2.369 δισ. Ευρώ από σύνολο επανεξαγωγών 1.924 δισ. Ευρώ).

Πίνακας 3β: Εξαγωγές Εγχώριων Αγαθών Κύπρου⁶

Κωδ.	Περιγραφή	2021		2022		Μεταβολή % 2022/2021
		Αξία σε Ευρώ	% Συνόλου	Αξία σε Ευρώ	% Συνόλου	
27	Ορυκτά καύσιμα	380.851.881	26,28%	456.750.248	27,53%	+19,92%
30	Φάρμακα	326.874.037	22,56%	336.465.671	20,28%	+2,93%
04	Γαλακτοκομικά	268.427.746	18,52%	291.566.262	17,57%	+8,62%
99	Μη ταξινομημένο εμπόριο	33.445.835	2,30%	59.884.632	3,60%	+79,04%
07	Λαχανικά	43.122.567	2,97%	43.632.217	2,62%	+ 1,18%
72	Σίδηρος και Χάλυβας	33.194.245	2,29%	42.414.807	2,55%	+27,77%
84	Μηχανήματα	41.326.009	2,85%	41.782.869	2,51%	+1,10%
20	Αλουμίνιο και παρασκευάσματα	30.748.920	2,12%	36.317.722	2,18%	+18,11%
85	Ηλεκτρικές συσκευές	28.227.574	1,94%	35.162.376	2,11%	+24,56%
03	Ψάρια και μαλακόστρακα	28.252.689	1,95%	33.685.610	2,03%	+19,22%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	1.448.777.621	100,00%	1.659.026.561	100,00%	+14,51%

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία – CYSTAT, διψήφιο επίπεδο συνδυασμένης ονοματολογίας CN2⁷

Κατά το 2022 οι επιδόσεις των εγχώριων εξαγωγών επέδειξαν ανθεκτικότητα σε σχέση με τη συνολική εικόνα, καταγράφοντας αύξηση σχεδόν σε όλες τις μεγάλες κατηγορίες εισαγωγών προϊόντων. Το σημαντικότερο μέρος των κυπριακών εγχώριων εξαγωγών κατευθύνθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελλάδα, το Λίβανο, τη Γερμανία, το Ισραήλ, τη Σουηδία και τη Γαλλία. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κύπρου, το 2022 η Ελλάδα είναι ο τέταρτος εξαγωγικός προορισμός των κυπριακών προϊόντων μετά το Ηνωμένο Βασίλειο. Την ίδια στιγμή η κυπριακή αγορά προτιμά τα ελληνικά προϊόντα, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να παραμείνει και το 2022 στην πρώτη θέση στις εισαγωγές της Κύπρου.

Σύμφωνα με ανάλυση της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου, οι εισαγωγές καταναλωτικών προϊόντων κυμάνθηκαν κατά το υπό εξέταση διάστημα (2022) σε 11,3 δισεκατομμύρια Ευρώ περίπου από 8,6 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2021.

⁶ Ο όρος «εξαγωγές εγχώριων αγαθών» αφορά αποκλειστικά τα προϊόντα εκείνα που παράγονται στην Κύπρο, σε αντίθεση με τον όρο «επανεξαγωγές», που αναφέρεται στα προϊόντα ξένης προέλευσης, τα οποία εισάγονται στην Κύπρο κι επαναπροωθούνται στη συνέχεια σε άλλες αγορές.

⁷ Στον πίνακα αποτυπώνονται οι 10 πρώτες κατηγορίες εξαγωγών εγχώριων προϊόντων της Κύπρου για το 2022, που αντιστοιχούν στο 62,70% του συνόλου (1.377 δις. Ευρώ από σύνολο εξαγωγών εγχώριων προϊόντων 1.659 δις. Ευρώ).

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Κύπρου

Κωδ.	Περιγραφή	2021		2022		Μεταβολή 2021/2022
		Αξία (Ευρώ)	% Συνόλου	Αξία (Ευρώ)	% Συνόλου	
27	Ορυκτά	1.571.743.103	18,16%	2.626.451.365	23,26%	+67,10%
89	Πλοία, πλωτά μέσα	898.904.560	10,38%	1.302.380.214	11,53%	+44,88%
85	Ηλεκτρικές συσκευές	517.100.594	5,97%	630.415.285	5,58%	+12,60%
87	Οχήματα	528.331.325	6,10%	626.014.732	5,54%	+18,48%
84	Μηχανήματα	497.588.182	5,75%	580.937.738	5,14%	+16,75%
30	Φάρμακα	335.049.744	3,87%	404.522.492	3,58%	+20,67%
39	Πλαστικά	222.400.337	2,57%	290.781.513	2,57%	+30,74%
72	Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	199.569.910	2,30%	233.819.487	2,07%	+17,16%
94	Έπιπλα	167.053.330	1,93%	208.684.506	1,84%	+24,92%
22	Ποτά	156.973.558	1,81%	201.113.481	1,78%	+28,11%
10	Δημητριακά	136.030.820	1,57%	181.649.716	1,60%	+33,53%
23	Υπολείμματα ειδών διατροφής, ζωοτροφές.	152.576.974	1,76%	177.407.748	1,57%	+16,27%
33	Καλλυντικά	158.229.370	1,82%	172.258.213	1,52%	+8,86%
90	Συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, ιατροχειρουργικής κ.ά.	145.422.207	1,68%	163.671.721	1,45%	12,54%
73	Τεχνουργήματα από σίδηρο και χάλυβα	114.082.254	1,31%	162.590.004	1,44%	+42,51%
62	Είδη ένδυσης, μη πλεκτά	144.010.538	1,66%	158.435.206	1,40%	+10,01%
61	Είδη ένδυσης, πλεκτά	123.605.654	1,42%	152.101.056	1,34%	+23,05%
48	Χαρτικά	98.445.445	1,28 %	148.295.890	1,31%	+50,63%
29	Οργανικά χημικά	111.131.267	1,60%	131.822.558	1,16%	+18,61%
19	Παρασκευές Δημητριακών	106.068.990	1,22%	130.831.798	1,15%	+23,34%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ	8.651.655.028	100,00%	11.289.965.636	100,00%	+30,49%

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία – CYPSTAT, διψήφιο επίπεδο συνδυασμένης ονοματολογίας CN2⁸

⁸ Οι αναγραφόμενοι κωδικοί είναι οι 10 πρώτοι σε όρους αξίας και αντιστοιχούν για το 2022 στο 76% των συνολικών εισαγωγών της Κύπρου (11,3 δισ. Ευρώ από σύνολο εισαγωγών 8,531 δισ. Ευρώ).

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών της Κύπρου και η θέση της Ελλάδας για το 2022

Κατάταξη	Χώρα/Κατηγορία	2021	2022		Μεταβολή 2021/2022
		Αξία εξαγωγών fob (Ευρώ)	Αξία εξαγωγών fob (Ευρώ)	% Συνόλου	
1	Χονγκ Κόγκ	50.345.412	448.342.574	10,70%	+790,53%
2	QS : Καταστήματα και προμήθειες (τρίτες χώρες)	144.663.197	333.020.107	7,94%	+130,20%
3	Λίβανος	285.488.443	314.737.036	7,51%	+10,24%
4	Ελλάδα	260.187.588	296.830.807	7,08%	+14,08%
5	Λιβερία	161.869.315	242.293.449	5,78%	+49,68%
6	Ηνωμένο Βασίλειο	211.672.927	232.493.997	5,55%	+9,83%
7	QR: Καταστήματα και προμήθειες (Ενδοκοινοτικό εμπόριο)	76.109.216	207.184.939	4,94%	+172,22%
8	Νησιά Μάρσαλ	251.233.365	164.341.511	3,92%	-34,58%
9	Η.Α.Ε.	20.569.260	162.161.490	3,87%	+688,36%
10	Λιβύη	180.700.877	126.323.685	3,01%	+30,09%
	ΣΥΝΟΛΟ	3,373.300.000	4.189.048.690	100,00%	+24,17%%

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία – CYSTAT⁹

Παρατηρήσεις:

-Προς τις χώρες του Πίνακα (δέκα κυριότερες εξαγωγικές αγορές) πραγματοποιήθηκε το 60,03% το 2022 έναντι 53,2% του συνόλου των κυπριακών εξαγωγών κατά το έτος 2021.

-Το μεγαλύτερο μέρος των κυπριακών εξαγωγών προς τη Λιβερία αφορά στις κατηγορίες 88 και 89 (Αεροσκάφη και Πλοία), ενώ στα Νησιά Μάρσαλ την κατηγορία 89 Πλοία.

⁹ Στον πίνακα αναγράφονται οι 10 πρώτοι αγοραστές αγαθών της Κύπρου, οι οποίοι για το έτος 2022 συνιστούν το 60,03% των συνολικών κυπριακών εξαγωγών (2.527 δισ. Ευρώ από σύνολο 4.189 δισ. Ευρώ).

Πίνακας 6 : 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές της Κύπρου και η θέση της Ελλάδας για το 2022

Κατάταξη	Χώρα	2021	2022	% συνόλου	Μεταβολή 2021/2022
		Αξία εισαγωγών cif (Ευρώ)	Αξία εισαγωγών cif (Ευρώ)		
1	Ελλάδα	2.076.325.251	2.640.943.793	23,39%	+27,19%
2	Ιταλία	883.720.204	1.183.873.851	10,48%	+33,96%
3	Κίνα	431.089.015	898.188.059	7,95%	+108,35%
4	Ισραήλ	402.825.419	835.901.682	7,40%	+107,50%
5	Γερμανία	539.366.139	600.480.283	5,31%	+11,33%
6	Ολλανδία	445.699.480	467.309.899	4,13%	+ 4,84%
7	Ισπανία	297.130.787	389.572.505	3,45%	+31,11%
8	Ηνωμένο Βασίλειο	319.531.134	353.841.524	3,13%	+10,73%
9	Σιγκαπούρη	34.594.361	248.073.245	2,19%	+617,09%
10	Βέλγιο	260.583.179	245.745.673	2,17%	3,86%
	ΣΥΝΟΛΟ	8.651.655.028	11.289.965.636	100,00%	+30,49%

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία – CYSTAT¹⁰

Από τις χώρες του Πίνακα πραγματοποιήθηκε το 69,59% των κυπριακών εισαγωγών κατά το έτος 2022.

¹⁰ Στον πίνακα αναγράφονται οι 10 πρώτοι προμηθευτές της Κύπρου, οι οποίοι για το έτος 2022 αντιστοιχούν στο 69,6% (5.690 δισ. Ευρώ από σύνολο 8.651 δισ. Ευρώ), έναντι 67% των συνολικών κυπριακών εισαγωγών το 2021 (7.863 δισ. Ευρώ από σύνολο 11.289 δισ. Ευρώ).

Β. Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Κύπρου

Περιγραφή Υπηρεσιών	2018		2019		2020		2021		2022		Μεταβολή % 2021/2022
	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	
Χρηματοοικονομικές	3.456,0	27,6%	3.875,9	27,1%	5.151,5	38,4%	5.471,0	35,5%	5.506,2	27,30%	+ 0,64%
Τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής, πληροφόρησης	2.038,4	16,3%	2.552,4	17,8%	3.042,9	22,7%	3.293,0	21,4%	5.573,0	27,63%	+69,23%
Μεταφορές	3.230,5	25,8%	3.439,2	24,0%	2.987,7	22,3%	3.117,7	20,2%	3.584,8	17,77%	+14,98%
Ταξίδια	2.939,5	23,4%	2.912,0	20,3%	602,1	4,5%	1.701,5	11,1%	2.742,7	13,60%	+37,96%
Λοιπές επιχειρηματικές	284,4	2,3%	667,7	4,7%	788,2	5,9%	820,1	5,3%	1.395,6	6,92%	+70,17%
Χρήση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας	εμπιστευτικό	-	380,2	2,7%	419,9	3,1%	502,4	3,3%	552,9	2,74%	+10,05%
Αγαθά/υπηρεσίες της Γενικής Κυβέρνησης	170,1	1,4%	156,8	1,1%	144,2	1,1%	126,6	0,8%	139,1	0,68%	+9,87%
Ασφαλιστικές /συνταξιοδοτικές	74,1	0,6%	81,6	0,6%	118,0	0,9%	126,4	0,8%	151,0	0,74%	+1,94%
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές	88,0	0,7%	113,8	0,8%	εμπιστευτικό	-	118,3	0,8%	328,9	1,63%	+178,02%
Συντήρησης και επισκευής	εμπιστευτικό	-	98,3	0,7%	45,6	0,3%	73,2	0,5%	εμπιστευτικό	-	-
Μεταποίησης αγαθών που ανήκουν σε άλλους	58,7	0,5%	απόρρητο	-	απόρρητο	-	38,0	0,2%	εμπιστευτικό	-	-
Κατασκευές	12,8	0,1%	9,5	0,1%	4,5	0,3%	9,8	0,06%	8,8	0,04%	+10,20%
Σύνολο	12.536,8	100,00%	14.314,3	100,00%	13.415,4	100,00%	15.397,9	100,00%	20.146,4	100,00%	+30,95%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, στοιχεία με ημερομηνία δημοσίευσης 05.04.2023

Πίνακας 8: Πληρωμές Κύπρου

Περιγραφή Υπηρεσιών	2018		2019		2020		2021		2022		Μεταβολή 2021/2022
	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	
Χρηματοοικονομικές	1.884,1	24,4%	2.382,8	24,7%	3.381,2	34,5%	3.493,5	32,2%	3.308,5	23,03%	-5,29%
Τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	1.101,2	14,3%	1.939,0	20,1%	2.259,5	23,0%	2.604,6	24,0%	4.021,9	27,99%	+54,41%
Μεταφορές	1.955,2	25,3%	2.242,4	23,3%	1.718,5	17,5%	1.887,9	17,4%	2.520,9	17,54%	+33,52%
Λοιπές επιχειρηματικές	704,2	9,1%	935,1	9,7%	1.153,7	11,8%	1.262,1	11,6%	2.368,7	16,49%	+87,67%
Ταξίδια	1.331,3	17,2%	1.461,3	15,2%	614,1	6,3%	831,0	7,7%	1.288,3	8,96%	+55,03%
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές	173,8	2,3%	157,0	1,6%	183,8	1,9%	221,7	2,0%	257,6	1,79%	+16,1%
Χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας	απόρρητο		222,8	2,3%	207,5	2,1%	205,8	1,9%	229,9	1,59%	+11,71%
Μεταποίηση αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	113,5	1,5%	εμπιστευτικό		146,1	1,5%	164,9	1,5%	εμπιστευτικό	-	-
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές	92,7	1,2%	87,8	0,9%	72,3	0,7%	66,3	0,6%	113,3	0,78%	+70,88%
Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης	58,0	0,8%	56,3	0,6%	53,2	0,5%	59,9	0,6%	60,6	0,42%	+1,16%
Συντήρησης και επισκευής	απόρρητο		27,1	0,3%	17,9	0,2%	55,3	0,5%	Απόρρητο	-	-
Κατασκευές	6,3	0,08%	5,8	0,06%	2,1	0,02%	2,3	0,02%	3,7	0,02%	+60,86%
Σύνολο	7.719,1	100,00%	9.633,8	100,00%	9.809,8	100,00%	10.855,2	100,00%	14.364,2	100,00%	+32,32%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου

Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Κύπρου και η θέση της Ελλάδας για το 2021

α/α	ΧΩΡΕΣ	2021		2022		Μεταβολή 2021/2022
		Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	
	<i>ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΕΚΤΟΣ ΕΕ ΤΩΝ 27 Κ-Μ)</i>	<i>10.437,5</i>	<i>60,63%</i>	<i>12.442,80</i>	<i>61,76%</i>	<i>+19,25%</i>
	<i>ΧΩΡΕΣ Ε.Ε. (27 Κ-Μ)</i>	<i>6.777,2</i>	<i>39,36%</i>	<i>7.703,60</i>	<i>38,23%</i>	<i>+13,66%</i>
1	ΗΠΑ	2.419,00	14,05%	3.179,60	15,78%	+31,44%
2	ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	1.456,00	8,45%	2.909,24	14,44%	+31,44%
3	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.559,40	9,05%	1.787,70	8,87%	+14,64%
4	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.559,40	9,05%	1.620,10	8,04%	+3,89%
5	ΡΩΣΣΙΑ	2.334,60	13,56%	1.570,50	11,04%	+32,72%
6	ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΕ	1.582,90	9,19%	1.422,07	7,05%	-10,16%
7	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	1.144,50	6,64%	1.325,90	6,58%	+15,84%
8	ΕΛΛΑΔΑ	634,30	3,68%	702,90	3,48%	+10,81%
9	ΜΠΕΛΙΖ	372,60	2,16%	438,29	2,17%	+17,63%
10	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	304,60	1,76%	337,90	1,67%	+10,93%
11	ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	272,80	1,58%	288,18	1,43%	+ 5,63%
12	ΙΣΡΑΗΛ	115,30	0,66%	277,78	1,37%	+140,91%
13	ΜΑΛΤΑ	191,10	1,11%	256,60	1,27%	+34,27%
14	ΙΤΑΛΙΑ	183,10	1,06%	243,10	1,20%	+32,76%
15	ΕΛΒΕΤΙΑ	207,70	1,20%	229,70	1,14%	+10,59%
16	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	190,40	1,10%	211,20	1,04%	+10,92%
17	ΠΟΛΩΝΙΑ	140,10	0,81%	204,80	1,01%	+46,18%
18	ΓΑΛΛΙΑ	140,60	0,81%	192,70	0,95%	+37,05%
19	ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΕΣ ΠΑΡΘΕΝΕΣ ΝΗΣΟΙ (ΗΒ)	199,00	1,15%	187,33	0,92%	- 5,86%
20	ΔΑΝΙΑ	139,60	0,81%	176,00	0,87%	+26,07%
	<i>ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</i>	<i>12.728,00</i>	<i>73,93%</i>	<i>17.561,59</i>	<i>87,16%</i>	<i>+37,97%</i>
	ΣΥΝΟΛΟ	17.214,70	100,0%	20.146,40	100,0%	+17,03%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου¹¹

¹¹ Στην εικοσάδα των αγοραστών δεν περιλαμβάνονται εκείνοι για τους οποίους η Κεντρική Τράπεζα δεν δημοσιεύει στοιχεία, χαρακτηρίζοντάς τα ως εμπιστευτικά.

Πίνακας 10 : 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Κύπρου και η θέση της Ελλάδας για το 2022

		2021		2022		Μεταβολή 2021/2022
		Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% συνόλου	
	ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΕΚΤΟΣ 27 Κ-Μ)	8.267,9	67,79%	9.590,5	66,76%	-52,50%
	ΧΩΡΕΣ Ε.Ε. (27 Κ-Μ)	3.927,2	32,20%	4.773,7	33,23%	-21,55%
1	ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	2.346,3	19,23%	2.462,3	17,14%	+ 12,61%
2	ΗΠΑ	1.050,0	8,60%	1.631,7	11,35%	+ 55,40%
3	ΕΛΛΑΔΑ	656,5	5,38%	957,9	6,66%	+ 45,90%
4	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	786,7	6,45%	913,2	6,35%	+ 16,07%
5	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	783,7	6,42%	861,8	5,99%	+ 9,96%
6	ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΕ	465,3	3,81%	663,8	4,62%	+ 42,66%
7	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	600,3	4,92%	591,6	4,11%	- 1,44%
8	ΙΝΔΙΑ	370,5	3,03%	522,0	3,63%	+ 40,89%
9	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	303,4	2,48%	318,5	2,21%	+ 4,97%
10	ΡΩΣΣΙΑ	322,1	2,64%	293,8	2,04%	- 8,78%
11	ΠΟΛΩΝΙΑ	199,8	1,63%	233,2	1,62%	+ 16,97%
12	ΙΤΑΛΙΑ	125,1	1,02%	213,5	1,48%	+ 73,05%
13	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	151,3	1,24%	197,0	1,37%	+ 30,20%
14	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	181,0	1,48%	186,7	1,29%	+ 3,14%
15	ΧΟΝΓΚ ΚΟΜΓΚ	315,5	2,58%	168,3	1,17%	- 46,65%
16	ΓΑΛΛΙΑ	138,0	1,13%	165,1	1,14%	+ 19,63%
17	ΝΗΣΟΙ ΜΑΡΣΑΛ	146,1	1,19%	141,1	0,98%	+ 3,42%
18	ΜΑΛΤΑ	135,0	1,10%	112,3	0,78%	- 16,81%
19	ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	62,2	0,51%	90,8	0,63%	+ 45,98%
20	ΙΣΠΑΝΙΑ	67,0	0,54%	86,9	0,60%	+ 29,70%
	ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.205,80	58,2%	10.811,50	75,26%	+ 17,44%
	ΣΥΝΟΛΟ	12.195,2	100,0%	14.364,2	100,0%	+ 17,78%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου¹²

1.1.5 Επενδύσεις

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, τόσο στις εισροές όσο και τις εκροές άμεσων ξένων επενδύσεων το 2022 πρωτεύοντα ρόλο διαδραμάτισαν η Ευρώπη και η Αμερική. Έτσι το απόθεμα κυπριακών ΑΞΕ ανήλθε στο τέλος του 2022 σε 416,4 δισεκατομμύρια Ευρώ από 383,2 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2021. Όσον αφορά στις ΑΞΕ στην Κύπρο ανήλθαν το 2022 σε 397,8 δισεκ. Ευρώ από 374,94 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2021. Ως προς την οικονομική δραστηριότητα το μεγαλύτερο μέρος αφορά στον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών, κυρίως την κατηγορία των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

¹² Στην εικοσάδα των προμηθευτών δεν περιλαμβάνονται εκείνοι για τους οποίους η Κεντρική Τράπεζα δεν δημοσιεύει στοιχεία, χαρακτηρίζοντάς τα ως εμπιστευτικά.

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Κύπρο (ΘΕΣΕΙΣ)

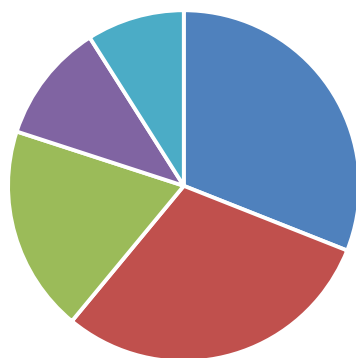
ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚ. ΕΥΡΩ	2018	2019	2020	2021	2022
Άμεσες ξένες επενδύσεις στην Κύπρο	379.474	398.295	388.815	374.948,7	397.899,4
Επενδύσεις κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό	394.424	410.566	399.314	383.228,8	416.471,9

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου

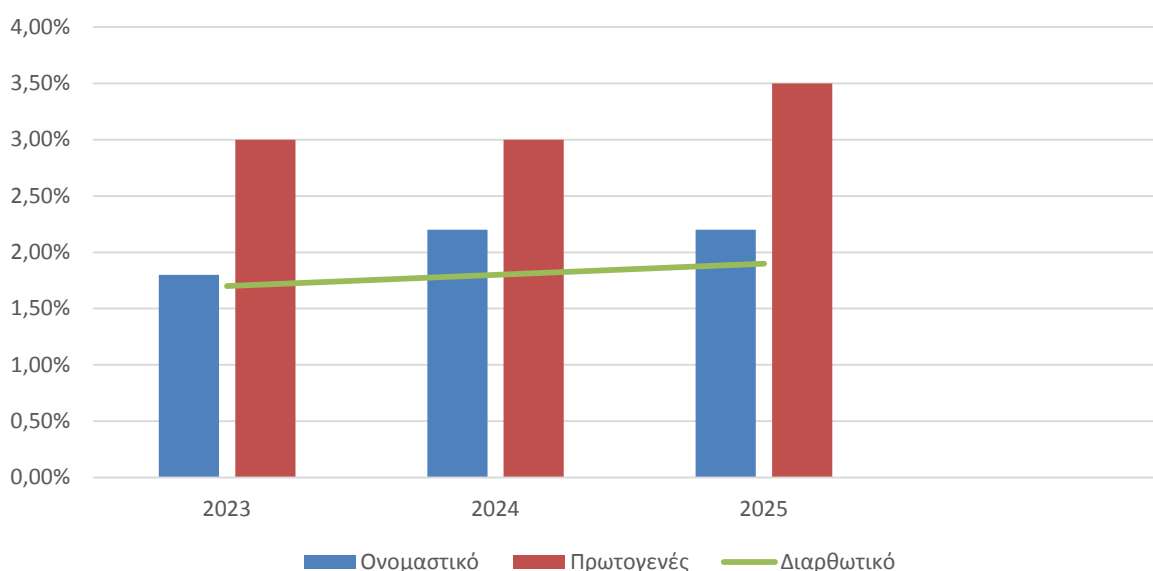
1.2 Οικονομικές προβλέψεις για την κυπριακή οικονομία 2023

Εκτίμηση για αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ της Κύπρου σε 3,5% το 2023 κατέγραψε η Κομισιόν στις Χειμερινές Προβλέψεις της για την ευρωπαϊκή οικονομία. Όσον αφορά στον πληθωρισμό η Κομισιόν αναμένει υποχώρηση στο 3% το 2023. Ειδικότερα όσον αφορά την Κύπρο, όπως αναφέρεται στο σχετικό κεφάλαιο των Χειμερινών Προβλέψεων, το ΑΕΠ της χώρας «σημείωσε σημαντική ανάκαμψη μετά την απότομη συρρίκνωση του 2020», ωστόσο η ανάπτυξη κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 ήταν λίγο χαμηλότερη από τις εκτιμήσεις που είχαν καταγράψει οι φθινοπωρινές προβλέψεις. Όσον αφορά στην πορεία του πραγματικού ΑΕΠ κατά τα πρώτα τρία τρίμηνα του 2021, η Κομισιόν σημείωσε ότι αυξήθηκε κατά 5,3% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρσι. Κύριος μοχλός της οικονομικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τα στοιχεία ήταν «η εσωτερική ζήτηση, η οποία στηρίχθηκε από δημοσιονομικά κίνητρα καθώς και εξαγωγές υπηρεσιών, μεταξύ άλλων στον τομέα του τουρισμού». Ειδικότερα, την περίοδο από τον Ιανουάριο μέχρι τον Οκτώβριο του 2021 «τα έσοδα από τον τουρισμό συνέχισαν να ανακτούν το χαμένο έδαφος και έφτασαν στο 53% των επιπέδων του 2019 για την ίδια περίοδο». Η Κομισιόν επισημαίνει πως παρά τον αντίκτυπο της πανδημίας στα τέλη του 2021 αλλά ακόμα και στις αρχές του 2022, το οικονομικό κλίμα παρέμεινε υψηλό μεταξύ καταναλωτών και επιχειρήσεων, με την ανάπτυξη του πραγματικού ΑΕΠ να παρουσιάζει αύξηση κατά 5,5% το 2021 σε ετήσια βάση. Η ανάπτυξη επιβραδύνθηκε κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022, λόγω της διάβρωσης της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών, που επέφερε ο ψηλός πληθωρισμός. Η επέκταση της οικονομίας ξεκίνησε ξανά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2022 με τον περαιτέρω περιορισμό των απαγορεύσεων, που σχετίζονται με την πανδημία. Οι προοπτικές για τον τουριστικό τομέα θεωρούνται επίσης θετικές βάσει των δεδομένων για τις προγραμματισμένες διεθνείς πτήσεις. Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ της Κύπρου το 2022 βασίστηκε «κυρίως στην εσωτερική ζήτηση, και ειδικότερα στις επενδύσεις, που θα ενισχύθηκαν από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και από μια μικρή συνεισφορά των καθαρών εξαγωγών». Το 2023 η ανάπτυξη αναμένεται να μετριαστεί στο 3%. Όσον αφορά στην αύξηση του πληθωρισμού εξαιτίας των υψηλών τιμών της ενέργειας, η Κομισιόν επισημαίνει πως ο πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ) αυξήθηκε στο 4,6% κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2021, αυξάνοντας τον πληθωρισμό για ολόκληρο το έτος στο 2,5% για το 2021 σε σύγκριση με -1,1% το 2020. Ο πληθωρισμός αυξήθηκε περαιτέρω το 2022, φθάνοντας το 7,7%, προτού συγκρατηθεί το 2023, έτος κατά το οποίο εκτιμάται ότι θα αγγίξει το 3%.

Δαπάνες Προϋπολογισμού 2023 κατά κύρια κατηγορία δαπανών (ποσοστιαία κατανομή)

Δημοσιονομικό Ισοζύγιο & Δημόσιο Χρέος, % ΑΕΠ, 2023-2025

1.3 Οικονομικές σχέσεις Κύπρου

Η Κύπρος είναι μέλος πολλών Διεθνών Οργανισμών μεταξύ των οποίων : ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (1960) και τα εξειδικευμένα σώματα, το Συμβούλιο της Ευρώπης (1961), ο ΟΑΣΕ, Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (1975) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (1995). Η Κυπριακή Δημοκρατία κατέστη πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 01.05.2004, ενώ την 01.01.2008 υιοθέτησε ως νόμισμα το Ευρώ. Η Κύπρος αποτελεί επίσης μέλος της Βρετανικής Κοινοπολιτείας.

Αξίζει να αναφέρουμε στο σημείο αυτό ότι η Κυπριακή Δημοκρατία επικαιροποιεί και διευρύνει ευρύ φάσμα διμερών οικονομικών και εμπορικών της συμφωνιών με χώρες, με τις οποίες έχει οικονομικο-εμπορική συνεργασία, δίνοντας μεγάλη έμφαση στις συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας. Συγκεκριμένα το δίκτυο Συμφωνιών Αποφυγής Διπλής Φορολογίας της Κυπριακής Δημοκρατίας επεκτάθηκε περαιτέρω εντός του 2021 με την υπογραφή δυο νέων Συμφωνιών, αυτής με την Ολλανδική Κυβέρνηση (Βασιλείου των Κάτω Χωρών) και με το Χασεμιτικό Βασίλειο της Ιορδανίας. Επιπλέον υπογράφη και νέο τροποποιητικό Πρωτόκολλο της σχετικής Συμφωνίας με την Γερμανική Ομοσπονδία.

2. Οικονομικές Σχέσεις Ελλάδος-Κύπρου

2.1 Διμερές Εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο Αγαθών

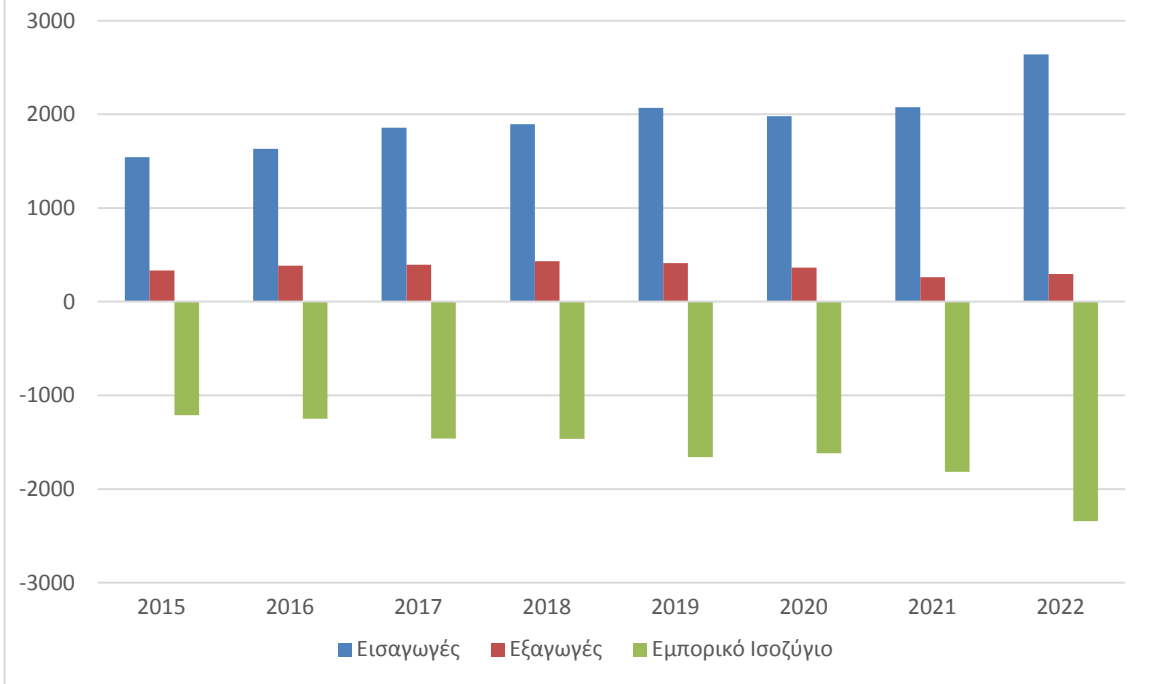
Αξίζει να επισημανθεί ότι παρατηρούνται μικρές αποκλίσεις μεταξύ των στοιχείων της Κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας και της ΕΛΣΤΑΤ ως προς το ύψος του διμερούς εμπορίου. Κατά την επεξεργασία έχουν χρησιμοποιηθεί τα στοιχεία Κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας, στα οποία αποτυπώνονται και οι επανεξαγωγές, σημαντικό τμήμα του εξαγωγικού εμπορίου της Κύπρου. Πάντως οι εκτιμήσεις για το διμερές εμπόριο Ελλάδας-Κύπρου, παρά τις αποκλίσεις, είναι οι ίδιες. Η Ελλάδα παρέμεινε ο σημαντικότερος προμηθευτής και ένας από τους σημαντικότερους πελάτες της Κύπρου και το 2022.

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Κύπρου

Αξία σε εκ. Ευρώ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Εισαγωγές	1.544	1.633	1.857	1.896	2.070	1.982	2,076,3	2,640,9
Εξαγωγές	333	384	395	431	412	365	260,1	296,8
Εμπορικό ισοζύγιο	-1.211	-1.249	-1.462	-1.465	-1.658	-1.617	-1,816,2	-2,344,1

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία – CYSTAT

Εμπορικό Ισοζύγιο Ελλάδος Κύπρου (αξία σε εκ. Ευρώ)

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Κύπρο – μεγάλες κατηγορίες

α/α			2021		2022		Μεταβολή % 2021/2022
			ΑΞΙΑ (ευρώ)	% συνόλου	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% συνόλου	
1	27	Ορυκτά καύσιμα, λάδια, ασφαλτώδεις ύλες	480.572.627	23,14%	691.134.070	26,17%	+43,81%
2	85	Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους	206.287.853	9,93%	243.452.577	9,21%	+18,51%
3	84	Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	131.079.265	6,31%	152.095.944	5,75%	+16,03%
4	30	Φαρμακευτικά προϊόντα	120.722.144	6,81%	136.179.724	3,74%	+12,80%
5	72	Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	70.835.905	3,41%	95.941.021	3,63%	+35,44%
6	39	Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα αυτών	67.019.211	3,22%	90.285.093	3,41%	+34,71%
7	73	Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο, χάλυβα	50.695.579	2,44%	56.423.190	2,13%	+11,29%
8	19	Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά, τα άλευρα, κλπ, είδη ζαχαροπλαστικής	42.019.750	2,02%	54.245.194	2,05%	+29,09%
9	21	Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	45.299.505	2,18%	53.185.318	2,01%	+17,04%
10	33	Αιθέρια έλαια, προϊόντα αρωματοποίησης, καλλυντικά	39.023.312	1,87%	47.576.330	1,80%	+21,91%
11	38	Προϊόντα χημικών βιομηχανιών	35.472.913	1,70%	47.398.376	1,79%	+33,61%
12	22	Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξύδι	36.609.669	1,76%	45.336.295	1,71%	+23,83%
13	04	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών, μέλι	35.812.453	1,72%	45.178.343	1,71%	+26,15%
14	94	Έπιπλα, φωτεινές πινακίδες και παρόμοια είδη	29.831.125	1,43%	39.885.894	1,51%	+33,70%
15	48	Χαρτί, χαρτόνια και τεχνουργήματα αυτών	26.859.876	1,29%	39.514.256	1,49%	+47,11%
16	10	Καπνός και κατασκευασμένα υποκατάστατα καπνού	48.860.045	2,35%	38.164.944	1,44%	-21,88%
17	62	Ενδύματα και συμπληρώματα αυτών	30.888.880	1,48%	37.780.932	1,43%	+22,31%
18	34	Σαπούνια, παρασκευάσματα πλυσίματος, κεριά	27.433.996	1,32%	35.499.033	1,34%	+29,39%
19	95	Παιχνίδια για παιδιά ή ενήλικες, είδη αθλητισμού	25.035.612	1,20%	35.064.489	1,32%	+40,05%
20	08	Καρποί και φρούτα βρώσιμα	35.299.718	1,70%	34.969.804	1,32%	- 0,93%
		ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.591.640.766	77,28%	2.024.603.276	74,96%	+27,20%
		ΣΥΝΟΛΟ	2.076.325.251	100,00%	2.640.943.793	100,00%	+27,19%

Πηγή: Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία – CYSTAT, διψήφια ταξινόμηση CN2¹³

Στον Πίνακα 13 περιλαμβάνονται οι κατηγορίες που συνθέτουν το 80% των ελληνικών εξαγωγών. Το 2022 η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών προς την Κύπρο έναντι του 2021 ήταν συνολική, όμως ορισμένες κατηγορίες κατέγραψαν σημαντικότερη αύξηση σε απόλυτα μεγέθη (κατηγορίες 85, 84, 30, 73, 38, 19, 48, 34), ενώ άλλες επέδειξαν σχετική ανθεκτικότητα και διατηρήθηκαν στα ίδια περίπου επίπεδα, καταλαμβάνοντας μεγαλύτερο από πέρυσι μερίδιο επί του συνόλου.

¹³ Στον πίνακα αναγράφονται οι 20 πρώτοι - σε όρους αξίας- διψήφιοι κωδικοί, οι οποίοι είναι ιεραρχημένοι βάσει της αξίας του 2022.

Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Κύπρο – κυριότερα προϊόντα

α/α	Κωδ.	Περιγραφή Προϊόντος	2021		2022		Μεταβολή 2021/2022 %
			Αξία σε Ευρώ	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
1	2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια) και παρασκευάσματα αυτών.	455.001.368	21,91%	636.397.706	24,09%	+36,86%
2	3004	Φάρμακα	106.956.231	5,15%	121.171.084	4,58%	+13,29%
3	8517'	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία/τηλεγραφία.	92.985.720	4,47%	113.604.879	4,30%	+22,17%
4	7214'	Ράβδοι από σίδηρο, ράβδοι σε κράμα χάλυβα.	38.069.695	1,83%	59.174.851	2,24%	+55,43%
5	8471'	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες και μονάδες αυτών.	36.347.677	1,75%	40.872.924	1,54%	+12,44%
6	2711'	Αέρια πετρελαίου/ άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες.	22.126.477	1,06%	32.012.030	1,21%	+44,77%
7	8528'	Τηλεοπτικοί δέκτες, οθόνες βίντεο, συσκευές προβολής εικόνας από βίντεο κ.ά.	27.298.025	1,31%	29.743.201	1,12%	+8,95%
8	0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί.	21.705.656	1,04%	29.379.924	1,11%	+35,35%
9	1905'	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας, ξεραμένες ζύμες από αλεύρι ή άμυλο κάθε είδους σε φύλλα και παρόμοια προϊόντα.	18.902.390	0,91%	27.525.526	1,04%	+45,91%
10	3402'	Οργανικές ουσίες επιφανειακής δράσης (εκτός από σαπούνια). Παρασκευάσματα που ενεργούν πάνω στην επιφανειακή τάση, παρασκευάσματα για πλύσιμο, κ.ά.	20.414.939	0,98%	27.082.761	1,02%	+32,66%
11	2202'	Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεταλλικά/αεριούχα νερά, με προσθήκη ζάχαρης/γλυκαντικών ή αρωματισμένα, άλλα μη αλκοολούχα ποτά.	19.121.139	0,92%	24.743.919	0,93%	+29,40%
12	2106'	Παρασκευάσματα διατροφής π.δ.κ.α.	18.214.798	0,87%	23.570.686	0,89%	+20,40%
13	9503'	Παιχνίδια για παιδιά, μικροκατασκευές για παιχνίδι ή διασκέδαση.	17.368.259	0,83%	23.126.556	0,87%	+33,15%
14	7308'	Κατασκευές και μέρη αυτών.	18.681.589	0,89%	22.285.890	0,84%	+16,29%
15	3304'	Προϊόντα ομορφιάς/μακιγιάζ και παρασκευάσματα για τη φροντίδα του δέρματος, αντηλιακά παρασκευάσματα, κ.ά.	17.514.453	0,84%	21.472.803	0,81%	+22,60%
16	9403'	Έπιπλα (εκτός από καθίσματα και έπιπλα για την ιατρική, την οδοντιατρική, την κτηνιατρική ή τη χειρουργική). Μέρη αυτών.	16.578.245	0,79%	20.158.546	0,76%	+21,59%
17	8415'	Συσκευές τεχνητού κλίματος, που αποτελούνται από ανεμιστήρα με κινητήρα και διατάξεις για τη μεταβολή της θερμοκρασίας και της περιεκτικότητας του αέρα σε υγρασία.	15.965.898	0,76%	19.928.997	0,75%	+24,82%
18	2309'	Παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων.	12.873.204	0,61%	19.867.691	0,75%	+54,33%
19	3921'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λωρίδες, από πλαστικές ύλες, κ.ά.	12.047.723	0,58%	17.938.966	0,67%	+48,89%
20	2402'	Πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, πουράκια και σιγάρα, από καπνό ή υποκατάστατα του καπνού.	23.848.450	1,14%	17.445.877	0,66%	-26,84%

	Μερικό σύνολο		1.012.021.936	47,74%	1.327.504.817	50,26%	+31,17%
	ΣΥΝΟΛΟ		2.076.325.251	100,00%	2.640.943.793	100,00%	+27,19%

Πηγή: CYPSTAT, τετραψήφια ταξινόμηση CN4

Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από την Κύπρο – μεγάλες κατηγορίες

			2021		2022		Μεταβολή %
			Αξία (Ευρώ)	% συνόλου	Αξία (Ευρώ)	% συνόλου	
1	85	Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους	38.120.342	14.65%	52.585.311	17.72%	3.06%
2	72	Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	27.713.360	10.65%	33.065.262	11.14%	0.49%
3	30	Φαρμακευτικά προϊόντα	32.183.083	12.37%	29.022.372	9.78%	-2.59%
4	29	Οργανικά χημικά προϊόντα	35.496.109	13.64%	25.368.855	8.55%	-5.10%
5	07	Βρώσιμα λαχανικά	14.920.121	5.73%	18.082.951	6.09%	0.36%
6	04	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών, μέλι	11.972.430	4.60%	15.710.336	5.29%	0.69%
7	89	Σκάφη, πλοία, επιπλέουσες κατασκευές	7.447.222	2.86%	14.658.540	4.94%	2.08%
8	90	Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, κινηματογραφίας, ιατροχειρουργικής	14.887.739	5.72%	13.084.689	4.41%	-1.31%
9	84	Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	10.377.138	3.99%	12.834.210	4.32%	0.34%
10	33	Καλλυντικά	4.267.158	1.64%	10.292.654	3.47%	1.83%
11	02	Βρώσιμα κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων	8.683.090	3.34%	8.373.004	2.82%	-0.52%
12	22	Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξύδι	5.211.496	2.00%	6.617.958	2.23%	0.23%
13	71	Μαργαριτάρια, πολύτιμες/ημιπολύτιμες πέτρες, πολύτιμα μέταλλα, κ.ά.	3.115.748	1.20%	5.938.099	2.00%	0.80%
14	91	Ωρολόγια και μέρη αυτών	4.738.684	1.82%	5.245.009	1.77%	-0.05%
15	23	Υπολείμματα βιομηχανιών διατροφής, τροφές για ζώα	3.703.525	1.42%	4.505.474	1.52%	0.09%
16	24	Καπνός και υποκατάστατα καπνού	2.817.174	1.08%	3.906.718	1.32%	0.23%
17	39	Πλαστικές ύλες	3.104.587	1.19%	2.665.990	0.90%	-0.30%
18	15	Φυτικά και ζωικά λίπη και έλαια	2,182.430	0.08%	2.639.166	0.89%	0.81%
19	48	Χαρτί και χαρτόνι	1.832.845	0.70%	2.467.716	0.83%	0.13%
20	74	Χαλκός και τεχνουργήματα αυτού	4.339.335	1.67%	2.263.393	0.76%	-0.91%
		Μερικό σύνολο	235149429	90.38%	269327707	90.73%	0.36%
		ΣΥΝΟΛΟ	260.187.588	100%	296.830.807	100%	

Πηγή: CYPSTAT στοιχεία δημοσιευμένα από 05.05.23

Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Κύπρο – κυριότερα προϊόντα

Κωδ.	Περιγραφή Προϊόντος	2021		2022		Μεταβολή %
		Αξία σε Ευρώ	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
7204'	Απορρίμματα και θραύσματα σιδήρου ή χάλυβα, κ.ά.	27.711.863	10.65%	33,064,812	11.14%	0.49%
8533'	Αντιστάσεις ηλεκτρικές.	19.156.308	7.36%	31,303,080	10.55%	3.18%
3004'	Φάρμακα	28.669.159	11.02%	25,242,787	8.50%	-2.51%
0701'	Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη.	14.885.371	5.72%	18,046,818	6.08%	0.36%
0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί.	11.056.736	4.25%	14,472,497	4.88%	0.63%
8517'	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία/τηλεγραφία.	10.525.785	4.05%	10,814,012	3.64%	-0.40%
8901	Πλοία μεταφορών, επιβατικά πλοία	7.447.222	2.86%	10.479.307	3.53%	0.67%
2918'	Οξέα καρβοξυλικά που περιέχουν συμπληρωματικές οξυγονούχες ομάδες και παράγωγά τους.	6.318.589	0.00%	9,194,885	3.10%	3.10%
3304'	Προϊόντα ομορφιάς/μακιγιάζ και παρασκευάσματα για τη φροντίδα του δέρματος, αντιηλιακά, κ.ά.	2.833.998	1.09%	8.013.168	2.70%	1.61%
2933'	Ενώσεις ετεροκυκλικές μόνο με ετεροάτομο(ετεοάτομα) αζώτου.	11.191.068	0.00%	7,792,503	2.63%	2.62%
0203'	Κρέατα χοιροειδών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα	4.080.111	1.57%	7.272.937	2.45%	0.88%
9021'	Ορθοπεδικές συσκευές, νάρθηκες, προθέσεις, συσκευές για τη διευκόλυνση της ακοής, κ.ά.	8,619,137	3.31%	6,387,526	2.15%	-1.16%
2202'	Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεταλλικά/αεριούχα νερά, με προσθήκη ζάχαρης/γλυκαντικών ή αρωματισμένα, άλλα μη αλκοολούχα ποτά.	4.673.845	1.80%	5,551,837	1.87%	0.07%
8549	Ηλεκτρονικά και ηλεκτρικά απόβλητα	0	0.00%	4.523.472	1.52%	1.52%
8421'	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες, συσκευές για τη διήθηση ή το καθάρισμα υγρών ή αερίων.	2.612.966	1.00%	4.451.122	1.50%	0.50%
8903	Σκάφη αναψυχής, ταχύπλοα	7.747.222	2.98%	4.179.233	1.41%	-1.57%
7113'	Κοσμήματα και μέρη αυτών, από πολύτιμα μέταλλα ή από μέταλλα επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα.	3.036.869	1.17%	4.010.414	1.35%	0.18%
2932'	Ενώσεις ετεροκυκλικές μόνο με ετεροάτομα οξυγόνου.	8.901.715	3.42%	3.667.121	1.24%	-2.19%
9102	Ωρολόγια χειρός, ωρολόγια τσέπης	2.998.697	1.15%	3.639.870	1.23%	0.07%
8471'	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσης, μηχανές εγγραφής δεδομένων σε υπόθεμα με κωδικοποιημένη μορφή, κ.ά.	2.548.444	0.98%	3.241.588	1.09%	0.11%
Μερικό σύνολο		167.522.958	64.39%	215.348.989	72.55%	8.16%
ΣΥΝΟΛΟ		260.187.588	100%	296.830.807	100%	

Πηγή: CYPSTAT στοιχεία δημοσιευμένα από 05.05.23

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα και την ανάλυση των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων, με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι κυριότερες κατηγορίες εισαγωγών της Ελλάδος από την Κύπρο, με συμμετοχή επί του συνόλου των εισαγωγών άνω του 4% παρουσίασαν αύξηση έναντι του 2021.

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών Ελλάδας - Κύπρου

ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚ. ΕΥΡΩ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Εισπράξεις	625	767	839	841	929	564	741	888
Πληρωμές	303	352	512	673	490	533	762	831
Ισοζύγιο υπηρεσιών	322	415	327	168	439	31	-21	-57

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Κύπρο

Περιγραφή Υπηρεσιών	2019		2020		2021		2022		% Μεταβολή 2020/2021
	Αξία (εκ. Ευρώ)	% Συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% Συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% Συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% Συνόλου	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	929	100,0%	564	100,0%	741	100,0%	888	100,0%	+10.83%
Ταξιδιωτικές	465	50,1%	169	29,9%	284	38,3%	398	44,81%	+40.10%
Λοιπές επιχειρηματικές	90	9,7%	92	16,3%	99	13,4%	107	12,04%	8,08%
Μεταφορές	131	16,3%	98	17,4%	123	16,7%	146	16,44%	+18,69%
Τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	51	5,5%	76	13,5%	63	8,5%	58	6,53%	-7,93%
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές	47	5,0%	45	7,9%	59	5,4%	55	6,19%	-6,77%
Κατασκευαστικές	45	4,8%	26	4,6%	40	5,4%	44	4,95%	+10,00%
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές	19	2,0%	15	2,7%	16	2,2%	15	1,68%	-1,78%
Συντήρησης και επισκευής	12	1,3%	12	2,1%	10	1,3%	11	1,23%	+10,00%
Χρηματοοικονομικές	6	0,6%	7	1,2%	6	0,8%	12	1,35%	+100,00%
Χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας	5	0,5%	4	0,7%	5	0,7%	3	0,34%	-40,00%
Αγαθά και υπηρεσίες της Γενικής Κυβέρνησης	3	0,3%	3	0,5%	3	0,4%	3	0,33%	0,00%
Μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	0	0%	0	0%	0	0%	2	0,22%	+100,00%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 19: Πληρωμές της Ελλάδας στην Κύπρο

Περιγραφή Υπηρεσιών	2019		2020		2021		2022		% Μεταβολή 2020/2021
	Αξία (εκ. Ευρώ)	% Συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% Συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% Συνόλου	Αξία (εκ. Ευρώ)	% Συνόλου	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	627	100,0%	534	100,0%	763	100,0%	831,0	100,00%	+8,91%
Μεταφορικές	286	45,6%	230	43,7%	405	53,7%	445,0	53,54%	+9,87%
Λοιπές επιχειρηματικές	116	18,5%	111	20,7%	132	17,3%	141,0	16,96%	+6,80%
Ταξιδιωτικές	94	14,9%	46	8,6%	80	10,5%	131,2	15,78%	+64,00%
Τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής, πληροφόρησης	44	7,0%	44	8,2%	46	6,0%	40	4,81%	-13,04%
Κατασκευαστικές	18	2,8%	51	9,6%	36	4,7%	38	4,57%	+5,55%
Χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας	14	2,2%	16	3%	36	4,7%	12	1,44%	-66,66%
Ασφαλιστικές - Συνταξιοδοτικές	15	2,4%	19	3,6%	23	3%	22	2,64%	-4,34%
Αγαθά και υπηρεσίες της Γενικής Κυβέρνησης	14	2,23%	10	1,9%	11	1,4%	8	0,96%	-27,27%
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές	23	3,7%	8	1,5%	10	1,3%	12	0,12%	+20,00%
Χρηματοοικονομικές	5	0,8%	9	1,7%	9	1,2%	8	0,96%	-11,11%
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	23	3,66%	7	1,3%	8	1%	9	1,08%	+12,5%
Μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 20: Τουριστικές αφίξεις από την Κύπρο στην Ελλάδα

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Αφίξεις από την Κύπρο στην Ελλάδα, σε χιλ.	399	448	470	652	632	698	801	291	496	733,1
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων στην Ελλάδα	2,2%	2,0%	1,9%	2,3%	2,0%	2,1%	2,0%	4,0%	3,0%	2,45%
Μεταβολή έναντι προηγούμενου έτους	-5,8%	12,2%	4,9%	38,7%	-3,0%	9,7%	26,8%	-58,3%	+70,5%	+47,71%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Έρευνα Συνόρων

2.2 Άμεσες επενδύσεις

Επενδύσεις της Ελλάδος στην Κύπρο

Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Κύπρο

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ΡΟΕΣ	-65	633	393	47	367	686	523	711	454	635
ΘΕΣΕΙΣ	5.332,4	5.006,1	4.992,7	4.269,9	4.270	4.145	4.405	4.626	4.692	4.269

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Επενδύσεις της Κύπρου στην Ελλάδα

Πίνακας 22: Επενδύσεις της Κύπρου στην Ελλάδα

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ΡΟΕΣ	87	316	82	258	347	688	437	473	360	451
ΑΠΟΘΕΜΑ	-2.883,4	-4.276,6	-2.281,8	-1.935,6	-1.936	-1.442	-98	1.059	429	820

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Κύπρου

Το θεσμικό πλαίσιο της διμερούς οικονομικής συνεργασίας Ελλάδος – Κύπρου περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα συμφωνιών, που αφορούν μεταξύ άλλων στις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις (1962), την αποφυγή διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής (1968), την οικονομική, βιομηχανική και τεχνολογική συνεργασία (1984), την τουριστική συνεργασία (1988), την αμοιβαία συνδρομή των τελωνειακών διοικήσεων (1999) και την αμοιβαία προώθηση και προστασία επενδύσεων (1992), την εμπορική ναυτιλία (2003), τη διατήρηση αποθεμάτων αργού πετρελαίου και προϊόντων στην Ελληνική Δημοκρατία (2004), τις στρατηγικές θαλάσσιες μεταφορές (2008), την κατασκευή του Υποθαλάσσιου Αγωγού Φυσικού Αερίου EastMed καθώς και του Υποβρύχιου Ηλεκτρικού Καλωδίου Eurasia Interconnector (Προσφάτως εισήλθε στο μετοχικό κεφάλαιο του Eurasia ο ΑΔΜΗΕ με 25%) .

Ως προς τον Eurasia Interconnector, του οποίου η τελετή έναρξης εργασιών έλαβε χώρα στη Λευκωσία (14.10.22) αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2027 και να τεθεί σε λειτουργία στις αρχές του 2028. Σχετικά με το έργο επισημαίνουμε τα εξής : Πέραν της γεωπολιτικής του σημασίας το εν λόγω έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδος, Κύπρου και Ισραήλ θα τερματίσει την ενεργειακή

απομόνωση της Κύπρου. Σε πρώτη φάση θα διασυνδεθεί η Κύπρος με την Ελλάδα μέσω Κρήτης και σε επόμενο στάδιο θα ακολουθήσει η σύνδεση με το Ισραήλ. Τα υποθαλάσσια μάλιστα καλώδια θα μεταφέρουν ενέργεια αμφίδρομα. Πρόκειται για ένα ευρωπαϊκό έργο κοινού ενδιαφέροντος PCI, για το οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εγκρίνει ήδη την παροχή 657 εκατ. Ευρώ για την κατασκευή μέρους του έργου, που αφορά στη διασύνδεση μεταξύ Κύπρου και Κρήτης. Το υπόλοιπο μέρος του κόστους θα καλυφθεί από κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2022

Κατά το 2022 κατεγράφησαν (υπό τους όρους της εφαρμοζόμενης διαδικασίας ISO) και απαντήθηκαν 98 αιτήματα ελληνικών επιχειρήσεων, που αφορούσαν στην επίτευξη συνεργασιών εξαγωγικού ενδιαφέροντος με κυπριακές εταιρίες. Στα ανωτέρω θα πρέπει να συνυπολογισθούν αιτήματα που υποβάλλονται και απαντώνται προφορικά από ιδιώτες, φορείς και επιχειρήσεις, συναντήσεις με επιχειρηματίες, που επισκέπτονται το Γραφείο ΟΕΥ, τα οποία δεν καταγράφονται και δεν μπορούν να καταμετρηθούν με ασφάλεια όπως και σειρά αιτημάτων συνεργασίας κυπριακών επιχειρήσεων και φορέων.

Συντάχθηκε ενημερωμένος Επιχειρηματικός Οδηγός για το 2022, Ετήσια Έκθεση (για το 2022) και κλαδικές έρευνες για την αγορά παγωτού και την αγορά εμφιαλωμένου νερού, ενώ επικαιροποιήθηκαν μελέτες για τον κλάδο κατασκευών και την αγορά τροφίμων. Η θεματολογία των ανωτέρω προέκυψε από συνδυασμό του ενδιαφέροντος ελληνικών επιχειρήσεων, που απευθύνονται στο Γραφείο ΟΕΥ Λευκωσίας και εκτιμήσεων ως προς τη θετική δυναμική συγκεκριμένων κατηγοριών προϊόντων. Παράλληλα, εστίασαμε στην πληρέστερη απάντηση αιτημάτων, εμπλουτίζοντας την, κατά τον λόγο του ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων, με στοιχεία εξωτερικού εμπορίου για το μέγεθος της αγοράς, φιλτράρισμα εισαγωγών/διανομών κατά περίπτωση και προσθήκη εμπειρικών σχολίων ή άλλων κατά την κρίση μας χρήσιμων πληροφοριών.

Υποστηρίξαμε προγράμματα φιλοξενίας εκπροσώπων σημαντικών κυπριακών εισαγωγικών εταιρειών σε κλαδικές Εκθέσεις, που διοργανώνονται στην Ελλάδα, με στόχο την περαιτέρω προώθηση των ελληνικών εξαγωγών στην Κύπρο. Ενημερώθηκαν κυπριακοί φορείς και επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση σημαντικών εκθέσεων στην Ελλάδα. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε Εκθέσεις και υποστήριξη Ελλήνων εκθετών και επιχειρήσεων ελλαδικών και κυπριακών συμφερόντων, προκειμένου να υπάρξει ενημέρωση για τις εξελίξεις στην αγορά καθώς και ενημέρωση για ενδεχόμενα προβλήματα διοικητικής ή άλλης φύσεως.

Συμμετείχαμε διαδικτυακά σε ημερίδες, συνέδρια, παρουσιάσεις, γενικές συνελεύσεις, εκδηλώσεις φορέων, ως επί το πλείστον συναφών με το αντικείμενο των Γραφείων ΟΕΥ, σε Γενικές Συνελεύσεις κλαδικών φορέων και ενημερωτικές συναντήσεις του κ/ Υπουργείου Οικονομικών για τις θέσεις της Κύπρου στο Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών της ΕΕ ECOFIN. Το Γραφείο ΟΕΥ Λευκωσίας διαμεσολάβησε για τη φιλική διευθέτηση εμπορικών διαφορών μεταξύ ελλαδικών και κυπριακών επιχειρήσεων και διερευνήσαμε τη φερεγγυότητα κυπριακών επιχειρήσεων, είτε στο πλαίσιο της συνεργασίας με τον Οργανισμό Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων, είτε κατόπιν αιτήματος ενδιαφερόμενης ελληνικής εταιρίας. Τέλος, παρακολουθήσαμε συστηματικά την εξέλιξη διαφόρων θεμάτων ελληνικών επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και άλλων θεμάτων οικονομικού ενδιαφέροντος.

Επίσης Το Γραφείο ΟΕΥ Λευκωσίας ενημέρωνε σταθερά για τη διεξαγωγή σημαντικών διεθνών Εκθέσεων, που λαμβάνουν χώρα στην Ελλάδα με αποστολή σχετικών επιστολών τόσο σε φορείς όσο και σε επιχειρήσεις της Κύπρου καθώς και για την αξιοποίηση ακινήτων στην Ελλάδα βάσει σχετικής δραστηριότητας ΤΑΙΠΕΔ.

Στις λοιπές δράσεις για την προώθηση των εξαγωγών εντάσσονται επίσης :

- η παροχή στήριξης στη διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής ελληνικών προϊόντων,
- η διοργάνωση σε συνεργασία με εδώ Επιμελητήρια και φορείς εκδηλώσεων για προώθηση ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών και
- συναντήσεις με φορείς και εταιρίες για την προώθηση των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών

Σε ότι αφορά, τέλος, στην προσβασιμότητα της κυπριακής αγοράς οφείλουμε να αναφέρουμε ότι η κυπριακή αγορά δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα προβλήματα πρόσβασης για ελληνικά και τα προϊόντα των λοιπών χωρών της Ε.Ε. Ωστόσο, το Γραφείο μας εντόπισε στην Κύπρο την αναγραφή της φράσης «με την ελληνική συνταγή» σε ορισμένες συσκευασίες γιαουρτιών εγχώριας εταιρείας παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων. Και κατά το 2022 παρακολουθήσαμε θέματα σχετικά με καταχρηστικές ονομασίες, με στόχο την άμεση καταγραφή τους, την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών και τη λήψη μέτρων, δεδομένου ότι, όπως έχει αποδειχθεί, οι καταχρηστικές ονομασίες αποβαίνουν ιδιαίτερως επιζήμιες για τα αντίστοιχα ελληνικά προϊόντα.

3. Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Πίνακας 23: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Οι σημαντικότεροι κλάδοι ενδιαφέροντος περαιτέρω ανάπτυξης του διμερούς εμπορίου είναι οι ακόλουθοι :

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Κατασκευές, δομικά υλικά	Διατήρηση κατασκευαστικής δραστηριότητας στην Κύπρο
2	Τρόφιμα ποτά	Ισχυρή ζήτηση και είσοδος νέων προϊόντων
3	Τουρισμός	Στήριξη τουριστικών ροών προς την Ελλάδα
3	Καλλυντικά	Προοπτικές αντηλιακών και φυσικών προϊόντων

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Πίνακας 244: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Οι σημαντικότεροι τομείς με ιδιαίτερη δυναμική προσέλκυσης επενδύσεων είναι οι ακόλουθοι :

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Τουρισμός	Οι δυνατότητες του ελληνικού τουρισμού θα μπορούσαν να προσελκύσουν περαιτέρω επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες ή υπηρεσίες
2	Ακίνητα	Σημαντικός αριθμός κατοίκων Κύπρου επιδεικνύει ενδιαφέρον για την αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας (κυρίως κατοικίας) στην Ελλάδα. Δραστηριοποίηση κυπριακών κατασκευαστικών στην Ελλάδα

3.3. Σημαντικές Ελληνικές Επενδύσεις στην Κύπρο

Ακολούθως παρατίθενται μερικές από τις σημαντικότερες ελληνικές ή ελληνικών συμφερόντων επενδύσεις στην Κύπρο. Επισημαίνουμε στο σημείο αυτό ότι το Γραφείο ΟΕΥ Λευκωσίας γίνεται συχνά αποδέκτης αιτημάτων παρακολούθησης της διαδικασίας ή/και συνδρομής εκ μέρους εργοληπτικών εταιρειών, που συμμετέχουν σε μειοδοτικούς διαγωνισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας.

HELLENiQ ENERGY A.E. Συμμετοχών (πρώην ΕΛΠΕ)

Ο Όμιλος **HELLENiQ ENERGY A.E. Συμμετοχών** (πρώην ΕΛΠΕ) αποτελεί έναν από τους κορυφαίους Ομίλους στον τομέα της ενέργειας στη ΝΑ Ευρώπη, με δραστηριότητες σε 6 χώρες. Οι κύριες δραστηριότητες του περιλαμβάνουν διύλιση, εφοδιασμό και πωλήσεις πετρελαιοειδών, πετροχημικών, λιανική στην Ελλάδα και το εξωτερικό, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, την παραγωγή & εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας και την προμήθεια, διανομή και εμπορία φυσικού αερίου. Η Helleniq Energy έχει 20ετή παρουσία στην αγορά καυσίμων της Κύπρου, μέσω της θυγατρικής της ΕΚΟ Cyprus. Η ΕΚΟ Cyprus διαθέτει ένα δίκτυο 97 πρατηρίων στο νησί, αποτελώντας τον leader της αγοράς, με μερίδιο πάνω από 32%. Η εταιρεία «τρέχει» μία σειρά από πρωτοβουλίες για τη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος και τη συμβολή στην «πράσινη στροφή» της χώρας, δρομολογώντας την ενεργειακή αυτονομία της εγκατάστασης υγρών καυσίμων στο Βασιλικό, την εγκατάσταση ταχυφοριστών ηλεκτρικών οχημάτων σε επιλεγμένα πρατήρια ΕΚΟ, αλλά και την περαιτέρω ανάπτυξη φωτοβολταϊκών συστημάτων στο δίκτυο των πρατηρίων της. Ειδικότερα ως προς τις **ΑΠΕ** η εταιρεία ανακοίνωσε αρχές Ιουνίου τ.έ την εξαγορά δύο φωτοβολταϊκών πάρκων σε λειτουργία, συνολικής ισχύος 15 MW, στην επαρχία Λευκωσίας, μέσω της θυγατρικής της εταιρείας HELLENiQ RENEWABLES. Πρόκειται για την πρώτη επένδυση που υλοποιεί εκτός Ελλάδας η HELLENiQ ENERGY στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Την ίδια ώρα, η HELLENiQ ENERGY προχωρά μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ΕΚΟ CYPRUS σε σειρά επενδύσεων για την απανθρακοποίηση των δραστηριοτήτων της και τη δραστική μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος. Σημαντικό παράδειγμα είναι η ενεργειακή αυτονομία των εγκαταστάσεων στο Βασιλικό κατά 80%. Σημειώνουμε επίσης τα εξής :

- Η ΕΚΟ Κύπρου μετέφερε τις βασικές της εγκαταστάσεις από τη Λάρνακα στο Βασιλικό. Η επένδυση της HELLENiQ ENERGY άγγιξε τα 30 εκατ. Ευρώ για την εγκατάσταση συστοιχίας φωτοβολταϊκών συλλεκτών, μαζί με συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, που καλύπτουν σχεδόν το σύνολο της τρέχουσας κατανάλωσης των εγκαταστάσεων.
- Η εγκατάσταση φοριστών ηλεκτρικών αυτοκινήτων στο δίκτυο της ΕΚΟ αφορά αρχικά σε 10 πρατήρια, ενώ, σε μελλοντικό στάδιο, θα εγκατασταθούν και άλλοι φορτιστές.
- Έχουν εγκατασταθεί φωτοβολταϊκά πάνελ σε 26 ιδιόκτητα πρατήρια σε όλη την Κύπρο. Η παραγόμενη ενέργεια που ανέρχεται στα 1086 MWh το χρόνο, ισοδυναμεί με το 84% της απαιτούμενης ενέργειας για την κάλυψη των αναγκών των πρατηρίων. Μάλιστα, τα πρατήρια εξασφαλίζουν ανεξαρτητοποίηση 42% από το ηλεκτρικό δίκτυο, οδηγώντας σε μικρότερη επιβάρυνση του κρατικού δικτύου ηλεκτροδότησης.

- Σχεδιάζει την ίδρυση θυγατρικής εταιρείας για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας με στόχο την παροχή ρεύματος σε επιχειρήσεις και βιομηχανίες, χωρίς να εντάξει στο πελατολόγιό της και οικιακούς καταναλωτές.

- Αξίζει να σημειωθεί ότι η αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου βρίσκεται σε καθεστώς μεταβατικής ρύθμισης, μέχρι την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας μόνιμης ανταγωνιστικής αγοράς (μοντέλο Net Pool).

HELECTOR CYPRUS LTD

Η Helector Cyprus LTD U θυγατρική της ε/εταιρίας ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ δραστηριοποιείται στην Κύπρο από το 2003 με την ανάληψη τεσσάρων έργων εκ των οποίων τα τρία έχουν ολοκληρωθεί, ενώ στις 23.03.2020 λήγει η σύμβαση ανάθεσης της διαχείρισης μονάδας επεξεργασίας και διάθεσης απορριμμάτων των επαρχιών Λάρνακος, Αμμοχώστου (ΟΕΔΑ Λάρνακος). Η ΗΛΕΚΤΩΡ αποτελεί μία πλήρως καθετοποιημένη εταιρεία στον κλάδο διαχείρισης απορριμμάτων και παραγωγής πράσινης ενέργειας με πάνω από 20 χρόνια επιτυχούς πορείας και θεωρείται από τις κορυφαίες εταιρείες της ΝΑ Ευρώπης με παρουσία σε 8 χώρες.

CORAL CYPRUS

Η Coral Energy Products Cyprus Ltd θυγατρική της εταιρείας Coral A.E. μετονομάστηκε μετά την εξαγορά της από τη Motor Oil Hellas. Σήμερα διαθέτει 37 πρατήρια στην Κύπρο και δραστηριοποιείται στην εμπορία και διανομή μίας ευρείας γκάμας πετρελαιοειδών προϊόντων (βενζίνη, πετρέλαια, λιπαντικά, βιομηχανικά καύσιμα). Ανακοινώθηκε και η πώληση του συνόλου (100%) των ονομαστικών μετοχών κυριότητάς της εκδόσεως της Coral Innovations, στην Ireon Investments, η οποία εδρεύει στην Κύπρο για το ποσό των 8.030.000 Ευρώ.

Ζητήματα που απασχολούν την ανάπτυξη της εταιρείας αποτελούν το καθεστώς αδειοδότησης και λειτουργίας νέων πρατηρίων καθώς και στρεβλώσεις της αγοράς, λόγω της δραστηριότητας των μεταπωλητών καυσίμων. Μέχρι στιγμής δεν έχει επιτευχθεί ο στρατηγικός στόχος της εταιρείας για αύξηση του αριθμού των πρατηρίων σε 50, με επένδυση 12 - 16 εκατ. Ευρώ και μερίδιο 13%-15% της αγοράς. Η εταιρεία, επιχειρεί να επεκτείνει τη γεωγραφική της κάλυψη στην Κύπρο, τη δημιουργία πρατηρίων κυρίως σε τουριστικές περιοχές.

HELLENIC HEALTHCARE GROUP

Έπειτα από την εξαγορά του Απολλώνειου Ιδιωτικού Νοσηλευτηρίου, καθώς και του Αρεταίειου, στη Λευκωσία, η Hellenic Healthcare Holding Single Member S.A. του ομίλου HHG, προχωρά -μέσω της Lemgo Ltd- στην απόκτηση του μετοχικού κεφαλαίου της Gialletto Ltd. Η Gialletto Ltd δραστηριοποιείται στην παροχή ακτινολογικών και συναφών υπηρεσιών.

Η εξαγορά του Απολλώνειου και η εξαγορά και του Αρεταίειου από τον οίκο CVC μέσω του Hellenic Healthcare Group, αποδεικνύει ότι ο κλάδος παρουσιάζει τεράστιες προοπτικές ανάπτυξης. Στα τέλη Δεκεμβρίου του 2021, μέσω της Hellenic Healthcare Group ανακοινώθηκε η ολοκλήρωση της εξαγοράς του Απολλώνειου από την θυγατρική κυπριακή εταιρεία «Hellenic Healthcare Holding (Cyprus) Limited». Η τιμή της εξαγοράς του Απολλώνειου, σύμφωνα με πληροφορίες, ανήλθε γύρω στα 85 εκατ. Ευρώ.

Το μεγάλο ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τομέα της υγείας οφείλεται στο ενδιαφέρον των κ/κυβερνήσεων να αναπτύξουν και άλλους κλάδους της οικονομίας, πέραν του τουρισμού και του κατασκευαστικού. Τώρα με την εφαρμογή του ΓεΣΥ φαίνεται να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις περαιτέρω ανάπτυξης του τομέα. Εφόσον η Κύπρος μετατραπεί σε ένα περιφερειακό κέντρο υγείας, δεν αποκλείεται στο άμεσο μέλλον η δημιουργία και ενός Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου.

ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ (EUROMEDICA)

Ο Όμιλος ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ δραστηριοποιείται στην Κύπρο από το 2017 με δύο υπερσύγχρονα κεντρικά κλινικά εργαστήρια, 16 κέντρα δειγματοληψίας, δύο κέντρα ακτινοδιαγνωστικών εξετάσεων και ένα Πολυδύναμο Κέντρο στη Λευκωσία ενώ ολοκληρώνεται, εντός του 2023, η ένταξη και των κλινικών εργαστηρίων Παυλίδη, με επιπλέον 12 παραρτήματα, ενισχύοντας, περαιτέρω, την παρουσία του Ομίλου σε Λεμεσό και Πάφο. Επιπρόσθετα εγκαινιάστηκε τον Δεκέμβριο του 22 το πρώτο στην Κύπρο Πολυδύναμο Διαγνωστικό Κέντρο.

EUROBANK

Προσφάτως, ολοκληρώθηκε η εξαγορά του 13,41% της Ελληνικής Τράπεζας που ανήκε στη Wargaming Group Limited, η οποία είχε ανακοινωθεί την 1η Δεκεμβρίου του 2022. Η Eurobank μετά τη λήψη των σχετικών εποπτικών εγκρίσεων, ολοκλήρωσε την απόκτηση του 13,41% που αντιστοιχεί σε 55.337.721 μετοχές. Η συμμετοχή της ανέρχεται πλέον στο 29,2% του συνόλου των μετοχών της Ελληνικής Τράπεζας.

ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η Σκλαβενίτης εισήλθε στην Κύπρο, λόγω της εξαγοράς του δικτύου Μαρινόπουλος και των Carrefour από τον Όμιλο Σκλαβενίτη. Αριθμεί 18 σημεία πώλησης, σε όλες τις πόλεις και ένα παρασκευαστήριο φαγητού. Περίπου 1.300 εργαζόμενοι εξυπηρετούν πάνω από 20.000 πελάτες σε καθημερινή βάση.

INTRALOT

Η Intralot δραστηριοποιείται με περίπου 100 πρακτορεία μέσω της θυγατρικής της Royal, η οποία συνεισφέρει το 0,4% των κερδών προ φόρων τόκων και αποσβέσεων (ebitda) του ομίλου.

ΟΜΙΛΟΣ FOURLIS

Ο όμιλος Fourlis διαθέτει στην Κύπρο ένα κατάστημα IKEA και τρία καταστήματα αθλητικών ειδών Intersport. Από την Κύπρο ο όμιλος ως τώρα έβγαζε το 10% των συνολικών πωλήσεων και περίπου το 20% των κερδών ebitda.

ΟΜΙΛΟΣ JUMPO

Στην Κύπρο τα Jumbo βρίσκονται από το 2000 και 23 χρόνια μετά η εταιρεία έχει καταστήματα σε όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου, 2 στη Λεμεσό και από 1 κατάστημα στις υπόλοιπες πόλεις (5 συνολικά). Το 10% των πωλήσεων και το 16% των κερδών ebitda του ομίλου προέρχεται από το νησί. Η διοίκηση αναφέρει ότι ο σχεδιασμός για τη λειτουργία και τέταρτου καταστήματος στην Πάφο δεν έχει ανατραπεί.

Coca – Cola 3E

Η Coca – Cola 3E διοχετεύει στην Κύπρο το 0,8% του συνολικού όγκου πωλήσεων. Απλώς εκεί τίθεται ένα θέμα με τις προσωπικές καταθέσεις των ιδιοκτητών (οικογένειες Δαυίδ – Λεβέντη) οι οποίοι κατάγονται από την Κύπρο.

ΟΜΙΛΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

Ο όμιλος Γερμανού διαθέτει δύο καταστήματα Public σε Λευκωσία και Λεμεσό. Από τον όμιλο δεν ανακοινώνουν για λόγους ανταγωνισμού τους τζίρους αλλά επισημαίνουν ότι τα καταστήματα είναι κερδοφόρα.

ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ ΜΙΚΕΛ

Στην Κύπρο, άνοιξε καταστήματα σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα.

COFFEE ISLAND

Στην Κύπρο τα Coffee Island διαθέτουν 43 υποκαταστήματα σε όλες τις πόλεις,

ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ

Δύο χρόνια μετά την πρώτη της επένδυση στο νησί, μετά τα εγκαίνια του νέου καταστήματος στην Πάφο, η εταιρεία συνεχίζει την αναζήτηση για χώρους, οι οποίοι θα πληρούν τα κριτήρια για το άνοιγμα νέων καταστημάτων. Η εταιρεία διαθέτει καταστήματα σε Λευκωσία, Λεμεσό και Πάφο. Πρόθεση της είναι το άνοιγμα νέων καταστημάτων σε Λάρνακα και Λευκωσία. Κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της στην Κύπρο η εταιρεία εξυπηρέτησε 407.577 πελάτες και παρέδωσε 33.000 συσκευές.

SKROUTZ

Περίπου ένα χρόνο παρουσίας στην Κύπρο μετράει το Skroutz, το No 1 marketplace στην Ελλάδα. Με βάση στοιχεία του περασμένου Μαΐου 2023, σχεδόν 300 χρήστες από την Κύπρο πραγματοποιούν αγορές σε καθημερινή βάση, με τον τζίρο να ξεπερνά το πρώτο τρίμηνο του 2023 το 1.5 εκατ. Ευρώ.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Ltd είναι μια διεθνής τράπεζα, η οποία προσφέρει επίσης ασφαλιστικές υπηρεσίες μέσω της Εθνικής Ασφαλιστικής Κύπρου. Δραστηριοποιείται στην Κύπρο για περισσότερο από έναν αιώνα και έχει συνολικά 5 καταστήματα με παρουσία σε Λευκωσία και Λεμεσό. Τα Γραφεία Διοίκησης της Τράπεζας βρίσκονται σε ένα ιστορικό αναπαλαιωμένο κτίριο (πρώην «Λυσιώτη») στη Λεωφόρο Μακαρίου στη Λευκωσία.

ALPHA BANK

Η Alpha Bank Cyprus Ltd ανήκει στον Όμιλο Alpha Bank και δραστηριοποιείται στην Κύπρο από το 1998. Προσφέρει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών μέσα από ένα σύγχρονο δίκτυο 12 Καταστημάτων σε όλες τις πόλεις της Κύπρου.

Η ΤΕΚΑΛ Α.Ε. είναι ελληνική εταιρεία με έτος ίδρυσης το 1990 που δραστηριοποιείται και εξειδικεύεται στους τομείς της πολιτικής μηχανικής, της μηχανικής, της κατασκευής κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και στην παροχή ποικιλόμορφων υπηρεσιών που άπτονται των τομέων αυτών σε ολόκληρη την χώρα. Ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1990. Η ΤΕΚΑΛ Α.Ε. και η Μάκης Σαββίδης & Υιοί (Εργολάβοι) Λεμεσός Λτδ έχουν αναλάβει την κατασκευή του παρακαμπτήριου δρόμου Γερμασόγειας (Φάση Α). Τα συμβόλαια υπογράφηκαν στις 3 Ιουλίου 2020 με την κοινοπραξία και η παράδοση του έργου κόστους 5.995.000 Ευρώ αναμένεται να γίνει τον Οκτώβριο του 2023.

3.4 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

-Συμμετοχή μεμονωμένων ελληνικών εταιριών ή εθνική συμμετοχή σε εκθέσεις, που πραγματοποιούνται στην Κύπρο για τα τρόφιμα/ποτά, τον τουρισμό, τις κατασκευές και το περιβάλλον (πράσινη ενέργεια, ενεργειακή μετάβαση). Μέχρι σήμερα δεν έχουν πραγματοποιηθεί από την Κύπρο διαδικτυακές εκθέσεις, ώστε να μπορεί να αποτιμηθεί η αποτελεσματικότητα τους στην προβολή και τη σύναψη νέων συνεργασιών. Το ηλεκτρονικό εμπόριο φαίνεται, αντίθετα να εξελίχθηκε με ταχείς ρυθμούς στην Κύπρο κατά την περίοδο της πανδημίας και της επιβολής περιοριστικών μέτρων πρόληψης της διάδοσης. Επειδή η πλειονότητα φορέων και επιχειρήσεων εκτιμά ότι, η τάση αύξησης των διαδικτυακών αγορών είναι μη αντιστρέψιμη και στην Κύπρο, οι ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να αξιοποιήσουν τις σύγχρονες ψηφιακές δυνατότητες.

-Πραγματοποίηση ενημερωτικών σεμιναρίων ενιαίας τουριστικής και γαστρονομικής προβολής ελληνικών περιφερειών ή δήμων σε μεγάλα τουριστικά πρακτορεία. Διοργάνωση fam-trips. Αντίστοιχα προς το προηγούμενο, η προβολή ελληνικών προορισμών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στο διαδίκτυο γενικότερα θα μπορούσε να επιταχύνει την ανάκαμψη, αλλά και την ενίσχυση του τουριστικού ρεύματος από την Κύπρο προς την Ελλάδα.

-Συμμετοχή εκπροσώπων κυπριακών επιχειρήσεων σε προγράμματα hosted buyers. Παράλληλα εκτιμούμε ότι θα ήταν θετική η αναζήτηση διαδικτυακών τρόπων προβολής των ελληνικών εν δυνάμει εξαγωγικών επιχειρήσεων.

4. Παράρτημα

4.1 Χρήσιμες διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδος	Τηλ: 00357 22 445111, 22 445122	gremb.nic@mfa.gr
Γραφείο ΟΕΥ	Τηλ: 00357 22 672219, 22 672604	ecocom-nicosia@mfa.gr
Προξενικό Γραφείο	Τηλ: 00357 22 445050	grcon.nic@mfa.gr
Γρ. Δημόσιας Διπλωματίας	Τηλ: 00357 22 665683	grpress@cytanet.com.cy
Προξενικό Λιμεναρχείο	Τηλ: 00357 25 576326	hma.ammochoistou@hcg.gr
Γραφείο ΕΟΤ	Τηλ. 00357 22 873022-3	ntogcy@cytanet.com.cy

2. Υπουργεία – Υπηρεσίες

Υπουργείο Οικονομικών : Λευκωσία, τηλ. 0035722602723, φαξ 602747, e-mail: registry@mof.gov.cy, ιστοσελίδα: <http://mof.gov.cy/gr/>

Γενικό Λογιστήριο/ Δ/ση Δημοσίων Συμβάσεων (Υπουργείο Οικονομικών) : Λευκωσία, τηλ. 0035722605050, φαξ 605051, e-mail: cyepro-helpdesk@eurodyn.com, ιστοσελίδα: <https://www.eprocurement.gov.cy/epps/home.do>

Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (Υπουργείο Οικονομικών): Λευκωσία, τηλ. 0035722602129, φαξ 661313,

e-mail: enquiries@cystat.mof.gov.cy, ιστοσελίδα:

https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας: Λευκωσία, τηλ. 0035722867100, φαξ 375120, e-mail: perm.sec@meci.gov.cy, ιστοσελίδα: <https://meci.gov.cy/gr/>

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας) : Λευκωσία, τηλ. 0035722404301-2, 404388, φαξ 304887, e-mail: deptcomp@drcor.mcit.gov.cy, ιστοσελίδα: <https://www.companies.gov.cy/gr/>

Υπηρεσία Ενέργειας Κύπρου (Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας): Λευκωσία, τηλ. 0035722409303, φαξ 304964, e-mail: energyservice@meci.gov.cy, ιστοσελίδα: <http://energy.gov.cy/?opendocument>

Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων : Λευκωσία, τηλ. 0035722441133, φαξ 441134, e-mail: info@investcyprus.org.cy, ιστοσελίδα: www.investcyprus.org.cy

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων : Λευκωσία, τηλ. 0035722401600, φαξ 670993, e-mail: administration@mlsi.gov.cy, ιστοσελίδα: www.mlsi.gov.cy

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου : Λευκωσία, τηλ. 0035722201000, φαξ 201020, e-mail: eac@eac.com.cy, ιστοσελίδα: <https://www.eac.com.cy/EL/Pages/default.aspx>

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722712300, φαξ 570308, e-mail: info@cse.com.cy ιστοσελίδα: <https://www.cse.com.cy/el-GR/home/>

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος : Λευκωσία, τηλ. 0035722408300, φαξ 408343, e-mail: registry@moa.gov.cy , ιστοσελίδα: <https://moa.gov.cy/>

Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων : Λευκωσία, τηλ. 0035722800100, φαξ , e-mail: permsec@mcw.gov.cy , ιστοσελίδα: <http://www.mcw.gov.cy>

Υφυπουργείο Ναυτιλίας: Λεμεσός, τηλ 0035725848100, φαξ 848200, e-mail: maritimeadmin@dms.gov.cy, ιστοσελίδα: https://www.dms.gov.cy/dms/shipping.nsf/home_en/home_en?OpenForm

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια – Επιχειρηματικοί Σύνδεσμοι

Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο: Λευκωσία, τηλ. 0035722889800, φαξ 669048, e-mail: chamber@ccci.org.cy, ιστοσελίδα: <https://ccci.org.cy/>

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λευκωσίας: Λευκωσία, τηλ.: 00357 22889600, φαξ 667433, e-mail: reception@ccci.org.cy, ιστοσελίδα: www.ncci.org.cy

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λεμεσού: Λεμεσός, τηλ. 0035725855000, φαξ 661655, e-mail: info@limassolchamber.eu, ιστοσελίδα : www.limassolchamber.eu

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λάρνακας: Λάρνακα, τηλ. 0035724823855, φαξ 628281, e-mail: lcci@spidernet.com.cy, ιστοσελίδα : www.larnakachamber.com.cy

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πάφου: Πάφος, τηλ. 0035726818173, φαξ 944602, e-mail: info@pcci.org.cy, ιστοσελίδα : <https://pcci.org.cy/>

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αμμοχώστου: Λεμεσός, τηλ. 0035725370165, φαξ 370291, e-mail: info@famagustachamer.org.cy, ιστοσελίδα : www.famagustachamber.org.cy

Επιχειρηματικός Σύνδεσμος Κύπρου-Ελλάδας : Λευκωσία, τηλ. 0035722889890, φαξ 667593, e-mail: cyprusgreece@ccci.org.cy, ιστοσελίδα : <https://www.cyprus-greece.org/>

Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722665102, φαξ 669459, e-mail: info@oeb.org.cy, ιστοσελίδα : <https://www.oeb.org.cy/>

Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου : Λευκωσία, τηλ. 0035722877644, φαξ 730373, e-mail: yemp@etek.org.cy, ιστοσελίδα: <https://www.etek.org.cy/>

4. Τράπεζες

Κεντρική Τράπεζα Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722714100, φαξ 714959, e-mail : cbcinfo@centralbank.cy, ιστοσελίδα: <https://www.centralbank.cy/en/home>,

Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου : Λευκωσία, τηλ 0035722664293, φαξ 665135, e-mail: info@acb.com.cy, ιστοσελίδα: <http://acb.com.cy/?lang=el>

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

IMH : Λευκωσία, τηλ. 0035722505555, φαξ 679820, e-mail: info@imhbusiness.com , ιστοσελίδα: <https://www.imhbusiness.com/>

Display Art Plc : Λευκωσία, τηλ. 0035722485420, φαξ 485933, e-mail: info@displayartgroup.com, ιστοσελίδα: www.displayartgroup.com

Arvani Investments Ltd : Λευκωσία, τηλ. 0035722315477, φαξ 314106, e-mail: info@arvani.com.cy

CK Matrix Exhibition Partners: Λευκωσία, τηλ. 0035722898999, φαξ 898995, e-mail: info@ckmatrix.com ιστοσελίδα: <http://www.ckmatrix.com/>

FMW Financial Media Way : Λευκωσία, τηλ. 0035722432005, φαξ 342006, e-mail: info@fmw.com.cy, ιστοσελίδα: <https://www.fmw.com.cy/>

Υφυπουργείο Τουρισμού: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 691100, φαξ 331644, e-mail: cytour@visitcyprus.com , ιστοσελίδα : www.tourism.gov.cy

Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων - ΠΑΣΥΞΕ : τηλ. 0035722452820, φαξ 375460, e-mail: cha@cyprushotelassociation.org , ιστοσελίδα: <https://www.cyprushotelassociation.org/>

Σύνδεσμος Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου – ACTA : τηλ. 0035722666435, φαξ 660330, e-mail: acta@acta.org.cy, ιστοσελίδα: www.acta.org.cy

Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου – ΣΤΕΚ : τηλ. 00357 22374433, φαξ 374466, e-mail: info@acte.com.cy ιστοσελίδα: www.acte.com.cy

Cyprus Hotels: ιστοσελίδα www.cyprus-hotels.com

6. Διπλωματικές Αποστολές

Υπουργείο Εξωτερικών: Λευκωσία, τηλ. 0035722651000, φαξ 661881, e-mail: info@mfa.gov.cy ιστοσελίδα: <https://mfa.gov.cy/el/>

7. Σημαντικές Εφημερίδες

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ- FAX
<u>«Ο ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ»</u>	mailbox@phileleftheros.com	Τηλ.: 00357-22744000 Fax: 00357- 22590122
<u>«Η ΜΑΧΗ»</u>	info@maxh.com.cy	Τηλ.: 00357-22000012
<u>«ΠΟΛΙΤΗΣ»</u>	info@politis.com.cy	Τηλ.: 00357-22861861 Fax: 00357- 22861871
<u>«Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ»</u>	mail@simerini.com	Τηλ.: 00357-22580580 Fax: 00357- 22580570
<u>«ΑΛΗΘΕΙΑ»</u>	news@alfamedia.press.cy	Τηλ.: 00357-22760663 Fax: 00357- 22571901
<u>«ΧΑΡΑΥΓΗ»</u>	info@dialogos.com.cy	Τηλ.: 00357-22864500
<u>«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» (ΚΥΠΡΟΥ)</u>	info@kathimerini.com.cy	Τηλ.: 00357-22472500
<u>«CYPRUS MAIL»</u>	mail@cyprus-mail.com	Τηλ.: 00357-22818585 Fax: 00357- 22676385
<u>«CYPRUS WEEKLY»</u>	weekly@spidernet.com.cy	Τηλ.: 00357-25366096 Fax: 00357- 25344930
<u>«CITY FREE PRESS»</u>	info@city.com.cy	Τηλ.: 00357-22580663

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΚΛΑΔΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΟΝΟΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ	ΤΗΛ	FAX	ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ	EMAIL
ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ	00357-22452820	00357-22375460	www.cyprushotelassociation.org	cha@cyprushotelassociation.org
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΝΕΑ	00357-99224478		https://www.cyprushighlights.com/	cyprushighlights@cytanet.com.cy
INBUSINESS GOLD THE BUSINESS MAGAZINE OF CYPRUS	00357-22505555	00357-22679820	https://www.imhbusiness.com/	info@imhbusiness.com
NOMISMA ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ BUSINESS ΚΥΠΡΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ BUSINESS TO BUSINESS	00357-22342005	00357-22342006	www.fmw.com.cy	info@fmw.com.cy
TRAVEL TRADE CYPRUS	00357-22021607	00357-22103670	https://www.traveltradecyprus.com/	info@traveltradeweekly.travel
ΕΥΡΩΚΕΡΔΟΣ	00357-22311272	00357-22317127	https://eurokerdos.cyprustimes.com/	editorial@traveltradeweekly.travel
ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ	00357-22472472	00357-22472451	https://gastronomos.kathimerini.com.cy/gr/	mail@sppmedia.com
ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΝΕΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	00357-99466855			info@pantepress.com
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ	00357-22877644	00357-730373	https://www.etek.org.cy/	cyprus@etek.org.cy

INSIDER FORBES ΚΥΠΡΟΥ TASTE	00357-22744000	00357-22744050	https://www.philene ws.com/oikonomia/	mailbox@philelefthero s.com
--	----------------	----------------	---	--